

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravljalstvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne deluje v praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemaj:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,20 —
V pravništvu prejemaj:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 128.

V Ljubljani, v soboto 7. junija 1902.

Letnik XXX.

Združitev poslancev.

Z veseljem smo pozdravili združitev „Slovanskega centra“ s „Hrvatsko-slovenskim klubom“, ker od tega trenutka, ko se je slednji ločil od liberalcev, je bilo res čisto naravno, da se ti dve skupini vedno bolj približujeta in si izkušata v zbornici pridobiti ugled tudi po številu. Delo naših poslancev na Dunaju je tako, da mora imponirati vsakomu. Kdor prebere temeljite, res izborne govore, katerih imenitnejše smo objavili v našem listu, mora reči, da tudi Cehi in Nemci nimajo delegacije, ki bi imela primeroma toliko delavnih mož. Vspeh seveda je odvisen od zbornice, a delo smo videli, in na podlagi tega dela smemo reči, da smo izvolili poslance, ki to izvršujejo, kar so obljubljali.

Da si torej v številnejši zvezi pridobe v zbornici še večji vpliv — 27 poslancev pri sedanjih zborniških sestavi lahko odločuje v marsikaterem vprašanju — je postal ta korak potreben in bo gotovo koristen, ako v novem klubu vladajo načela, ki so vodila doslej delovanje naših poslancev.

Sicer nismo dobili, kakor trdi »Narod«, oficijelno onega poročila z Dunaja, v katerem se izraža veselje nad tem, da je peščica liberalcev zdaj na Dunaju brez vsega vpliva, vendar je poročilo našega poročevalca prav resnično. Pokazalo se je zopet, da oni liberalizem, ki ga v naši deželi uganjajo gotove gostilniške zveze po mestih in trgih, ni sposoben, da bi ustvaril delegacijo, katera bi si mogla pridobiti ugled in res vzeti v roke narodno vodstvo.

To je dejstvo, ki se jasno vidi iz delovanja naše delegacije. Novemu klubu pa želimo, da se na tej podlagi, na kateri ga doslej snujejo naši poslanci, konsolidira v edinstveno in odločno parlamentarno zvezo v korist našemu ljudstvu.

The peace is proclaimed! Mir je proglašen!

Ta oglas je bil v nedeljo z velikimi črkami objavljen po londonskih ulicah. Ob 5.

uri zvečer je izdalo to vest vojno ministerstvo. Po cerkvah so se takoj opravljale zahvalnice, ljudje so se objemali, vse se je radovalo. Kralj Edvard je imel ravno pri sebi portugalskega poslanca. Ko je to izvedel, se je tako razveselil, da ga je takoj povabil, naj sede z njim na avtomobil, da se vozita po londonskih ulicah. Debeli Edvard je čutil potrebo, da se pokaže ljudstvu kot — zmagovavca. In ljudstvo ga je radostno pozdravljalo. Pri tem je trčil tudi z avtomobilom ob fijkerski voz.

In vendar angleškega ljudstva ne prevajajo toliko čustva zmagovavcev, kolikor čustva onega, ki je nenadno oproščen iz hude zadrege.

Res huda je že bila stiska Angleške. V kitajski vojski je igrala Anglija jako majhno ulogo; uspehi Rusije v Perziji, Nemčije v azijski Turški, Italije v Sredozemnem morju — vse to je šlo na račun angleško-burske vojske, ki je Anglijo stala toliko žrtev v denarju in krvi. Stotisoč angleških bojnikov počiva na južnoafriških poljanah, milijarde denarja so šle za bojne stroške — in vse to samo zato, da se dvigne angleška moč, da se pribori zmaga nasilstvu in sebičnosti ter da se uniči ljudstvo, ki ljubi svojo zemljo in svojo svobodo!

Od Angležev podkupljeni listi pišejo slavaspeve na zmagovavce ter pretakajo semtertje kako krokodilsko solzo za „skozi srce prebodenim Krügerjem“. Vendar Anglija sama ne govori toliko o „podjarmljenju“, kolikor o „miru“. Mir se pa ne sklepa s podjarmljenjem, ampak z bojevitim nasprotnikom. Najhujši, neizprosni sovražnik Burov je bil kolonialni minister lord Chamberlain. Kralj Edvard VII. mu je bil preveč »Burom prijazen.« Lord Rosebery pa je pred kratkim javno izrekel, da se dá Južna Afrika trajno pridobiti za Angleže le tedaj, ako se tam vlada tako, da si Angleži z milejšimi načeli pridobe bursko prijaznost.

Poglejmo kratko nazaj na to vojsko, ki je v sramoto Angleški in vsemu civiliziranemu svetu. Reči smemo, da je bila ta vojska ena najbolj krvavih, da, ena najlju-

tejših borb za svobodo, kar jih je kdaj bil kak manjši narod proti nasilniku. Kaj je proti temu vojska Grkov s Perzani, kaj vojska Švice s Habsburžani, kaj boji Galcev proti Cezarju? Nikjer ni bilo tolike razlike v moči obeh nasprotnikov, nikjer se ni slabši del tako junaško držal do konca in dosegel toliko uspehov, nikjer še ni bilo boja proti tolikim zviždačam in najzibornejšemu orožju moderne vojne znanosti.

Na burski strani imamo samo eno, kar nam razlaga njih uspehe: njihovo junaško požrtvovalnost za svobodo domovine. Vsak posameznik se je čutil edinega s celoto. Vsak je cenil neodvisnost kot svoje najvišje bogastvo. Ni jih bilo treba dresirati za vojsko: vsak je bil vojak, in ljubezen do domovine jim je nadomestovala dolgoletno vojaško vzgojo, s katero mučijo druge džave svoje podložnike.

Pri Angležih pa je uspeh pripisovati seveda v prvi vrsti njihovi ogromni finančni sili. Milijarde ustvarjajo topove, konje in vojake. Pri tem se je pa kruti Kitchener pokazal kot zvitiga in neomahljivega vojskovodja. Po navadi vojska vedno bolj peša, čim dalje traja. Kitchener je pa z uprav domonično brezsrčnostjo iznašel vedno kaj novega, da mori Bure, da zatira njihove družine, da uničuje njihovo premoženje. Tako je cvetoča dežela postala pogorišče. In to pogorišče zasedajo zdaj Angleži, da na njem razvijejo svojo novo moč.

Pregled vojne.

Glavni dogodki v vojski so bili sledeči:

Dne 9. oktobra 1899. so izročili Buri Angležem svoj »ultimatum«, v katerem so zahtevali, da naj vse spore med njimi in med Uitlandci poravnava razsodišče, da naj se angleško vojaštvo umakne iz transvalskih mej, ter da se naj angleški vojni oddelki, ki so jih poslali v Južno Afriko od 1. junija 1899 dalje, pokličejo nazaj.

10. oktobra so zavrgli Angleži to zahtevo. Krvavi ples se je začel s tem, da so Buri šli v Natal. 19. oktobra so bile angleške čete poražene pri Glencoe in so utekle v Ladysmith. 20. okt. so Angleži zmagali pri

Elandsagte, 29. okt. pa so Buri zajeli večji angleški oddelk. 31. okt. je priplul general Buller v Kapstadt. 21. decembra je poslala kraljica Viktorija vojakom — čokolade kot znak posebne milosti. 23. dec. je lord Methuen zmagal pri Belwartu, 25. dec. pa pri Esleinu. A konec leta je bil slab. Dvakrat so Buri porazili Methuena: 29. novembra pri reki Modder in 11. decembra pri Magersfonteinu. Štiri dni za tem so premagali Buri Bullerjeve čete. Tako je bilo koncem leta 1899. Vse je bilo v nadah, da junaški Buri izženo Angleže.

Leta 1900 je Angleška napela vse sile. 10. januarja sta že prišla v Kapstadt lorda Roberts in Kitchener, da ukrotita Bure namesto nesposobnega Bullerja, ki so ga čez 14 dni (24. jan.) že zopet Buri pobili pri Spionskopu in 8. februarja še enkrat pri Waalkrantzu. Velika nesreča je zadela Bure, ko je zašel vodja Cronje v zagato, da ni mogel nikamor ven, in se je 29. febr. podal Angležem pri Paardebergu z vsemi vojnimi oddelki. Naslednji dan že so opustili Buri obleganje Ladysmitha, 18. maja pa so pustili Mateking. Lord Roberts je začel prodirati. 29. maja je prekoratil reko Waal, naslednji dan je že proglasil državo Oranje za angleško last in 5. julija je zmagonosno prišel v Pretorijo. 30. julija se je burski poveljnik Twinsloo udal pri Fourisbergu. Dvakrat so bili Buri zopet poraženi: 23. avgusta pri Dalmamethi in 26. avg. pri Belfastu. A lord Roberts je bil že 30. avg. slovesno proglasil, da je vojska končana! 20. oktobra je predsednik Krüger ubežal v Evropo, 11. decembra se je pa vrnil Roberts v Anglijo, prepustivši vodstvo Kitchenerju.

Leta 1901 so Buri dosegli zopet več uspehov. 30. maja so zmagali pri Blackfonteinu. 6. avgusta je sicer proskribiral Kitchener vse burske voditelje, a 20. avgusta so ti že zopet zmagali pri Uniondalu in dne 30. septembra pri Moedwillu. A prišla je nesreča: dne 11. oktobra so ustrelili burskega vodjo Lotterja, 12. oktobra pa so vjeli Angleži Shepersa, ki so ga potem tudi ustrelili 19. jan. 1902.

LISTEK.

Stolni prošt dr. Jan. Nep. Kulavic.

Kot dvainštirideseti prošt stolne cerkve ljubljanske bo jutri slovesno vmeščen seme-niški vodja ter ravnatelj bogoslovnih ukov, c. in kr. dvorni kapelan, apostolski proto-notarij ad instar participantium in papežev hišni prelat dr. Janez Nep. Kulavic.

Pač opravičeno pozdravljamo navdušeno in veselo novega gospoda stolnega prošta. Saj vemo, da bo v čestito vrsto ljubljanskih stolnih proštov stopil mož, čigar osebnost, dosedanje življenje in delovanje jamči, da bo tej vrsti le v čast in ponos.

Jamči nam to osebnost novega milostivega gospoda prošta. Od Boga odičen s kar najlepšimi duševnimi darovi se je s svojo železno marljivostjo, ki jo je vsem tovarišem v zgled razvijal že v šolah v Novem Mestu in v Ljubljani, s svojim dolgoletnim nadaljevanjem bogoslovnih strokovnih ukov v cesarskem mestu Dunaju in v večnem mestu Rimu ter s prijateljskim občevarjem z največjimi katoliškimi celebritetami — omenimo naj le intimno njegovo občevarje z velikim apolegotom Hettingerjem! — povspel na

tako visoko stopinjo izobrazbe, da mu ga daleč na okoli ni vretnika. Pa ni le učenjak in strokovnjak v bogoslovnih vedah, ampak vsestranski, temeljit izobraženec, ki s svojim širokim obzorjem, s svojo klasično naobrazbo — znano je, da govori in piše klasično latinščino — dela čast svečeniškemu svojemu stanu. Pri vsej tej imponujoči učenosti pa je milostivi gospod prošt ostal vedno pobožen, skromen, ponižen, vzgleden duhovnik, goreč pred vsem za čast božjo in za zveličanje duš. Zato je pa splošno čisljan pri visokih in nizkih.

Da bo dični vrsti ljubljanskih stolnih proštov novi prošt dr. Jan. Nep. Kulavic le v veliko čast in ponos, nam jamči tudi vse dosedanje njegovo življenje in delovanje. Njegovo dosedanje življenje je bilo brezma-dežno življenje vstrajno delavnega duhovnika v vseh delokrogih, kamor ga je poslala božja previdnost. Kot gorečega dušnega pastirja se ga še danes z veseljem in hvaležnostjo spominjajo Sosterčanje in dolenski Sent-Vidčanje, dasi je med njimi deloval primeroma le kratko časa, ker ga je Previdnost kmalu pozvala in poslala v drugačno delovanje. Njega Veličanstvo presviti cesar ga je pozval na Dunaj za c. in kr. dvornega kapelana in naučnega ravnatelja v višjem duhovniškem izobraževališču pri Sv. A v-

guštinu. In koliko dobrega je storil v tem zavodu, zlasti še v svoji lastnosti kot ekonom! O njegovi neumorni in koristni delavnosti pričajo še danes velike poprave, ki jih je on zvršil na tem zavodu, pričajo njegovi bivši gojenci, ki živijo v visokih in odličnih službah in dostojanstvih z največjo hvaležnostjo in priznanjem govore o svojem dobrem ravnatelju dr. Kulavici, in posebno lepo priča priznalno in zahvalno pismo, ki ga je prejel prošt dr. Kulavic od cesarja samega pri svojem odhodu iz tega zavoda in z Dunaja. Kako je presviti cesar res še kasneje znal ceniti zasluge svojega dvornega kaplana in ravnatelja dr. Kulavica v Avguštineju, je očitno pokazal, ko je bil zadnjič po potresu v Ljubljani. Ko je stolni kapitelj pričakujoč cesarja stal pri portalu uršulinske cerkve, da ga pokojni kardinal Missia predstavi, je stopilo Njega Veličanstvo popolnoma nepričakovano naravnost k prelatu dr. Kulavici in ga počastilo s tako milostnim nagovorom, da so cesarski spremljevalci strme popraševali, kdo je ta kanonik.

In kako je novoimenovani gospod prošt deloval v Ljubljani? Nemogoče je tu navedeti opisati njegovega uspešnega delovanja in naštetih vseh njegovih velikih zaslug. Tukaj bodi le omenjeno, da je bil ravno dr. Kulavic prvi, ki je kmalu po svojem

dohodu z Dunaja z rajnim »Slovenčevim« urednikom Jeričem sprožil veliko misel, naj bi se v Ljubljani ustanovilo »Katoliško tiskovno društvo«, kateremu bi bil namen izdajati in razširjati dobre knjige in tiskovine razne vsebine ter podpirati časopise, vrevjeane v versko-narodnem in avstrijsko patrijotičnem duhu. Katoliško tiskovno društvo se je po nekih zaprekah vendar srečno ustanovilo in kaj je storilo in pospešilo dobrega med Slovenci in odvrnilo hudega — vsi vemo.

Koliko zaslug si je pa pridobil novi gospod prošt kot dolgoletni ravnatelj v knezoškofjskem semenišču, kdo bi jih mogel vredno in dostojno opisati! Semeniško poslopje je po mnogovrstnih popravah, po prizidavi novega trakta in raznih olepsavah naredil za eno najudobnejših avstrijskih semenišč. In kar je storil za bogoslovce kot njih dober, moder, skrben oče, navajajoč jih z zgledom in besedo k hišnemu geslu »Virtuti et Musis«, pospešujoč njih znanstveno izobraževanje, pospešujoč tudi njihovo literarno delovanje, to bo ostalo z zlatimi črkami zapisano v analih semenišča, še globlje pa je to zarisano v hvaležna srca vseh njegovih gojencev — bogoslovcev.

Ko je bila dne 25. sušca 1611 prva slovesna »konsekracija k infuli preč. g. ljub

Letos se je začela vsled splošne utrujenosti vedno bolj pojavljati želja po miru. 30. januarja je holandski minister Kuyper začel posredovati. A junaški Dewet, ki je 10. februarja tako sijajno premagal angleške zasede, je zopet povzdignil pogum borilcem in burekim prijateljem. 9. marca so Buri celo vjeli lorda Methuena. Vendar mirna pogajanja so napredovala, in 31. maja so podpisali mir v Pretoriji.

Mirovni pogoji.

Glavni pogoji, pod katerimi so se morali udati Buri, so sledeči:

1. Oddati morajo topove, orožje in vojaške potrebščine Angležem in priznati Edwarda VII. za vladarja.

2. Vse, ki so zdaj izven Transvala in Oranjske države, bodo Angleži privedli nazaj, ako priznajo njih nadoblast.

3. Oni, ki se tako povrnejo ali se udajo, ne izgube osebne svobode ali premoženja.

4. Za dejanja, ki so v zvezi z vojsko, se ne bodo preganjali oni, ki se udajo. Ta določba pa ne velja za gotova dejanja, ki so nasprotna vojnim običajem.

To so podpisali: V imenu angl. vlade Kitchener in Milner; v imenu oranjske države Steyn, Dewet, Olivier in Hertzog; v imenu Transvala pa Schalk-Burger, Reitz, Louis Botha in Delarey.

Delavska stanovanja.

(Govoril posl. dr. Žitnik v državnem zboru, dne 3. junija.)

Visoka zbornica! Tekom proračunske razprave smo slišali mnoge in sicer opravilne tožbe o žalostnih razmerah poljedelcev, obrtnikov, rokodelcev, srednjih in malih trgovcev.

V trenutku pa smo pri drugem poglavju soc. vprašanja: to je delavsko vprašanje, ki zahteva veliko pozornosti. Gotovo bi ne bilo umestno, ko bi pri tej priliki akademsko razpravljali o delavskem vprašanju v obče; vendar pa hočem v glavnih potezah vsaj dotakniti se tega vprašanja.

Zgodovina kulturnih narodov vseh časov nas uči, da so najbolj prospevale one države, v katerih je bilo gospodarsko in socialno težišče položeno na trdni, zdravi in zadovoljni srednji stan; in kjer se je srednji stan naslanjal na gospodarsko trdni, fizično in moralno zdravi kmečki stan.

Danes pa živimo v dobi strojev, ko se nenadno razvija industrija in velika trgovina. In v teh razmerah se je v mnogih državah ono gospodarsko in socialno težišče pomaknilo bolj na spodaj ter se ob enem naslanja tudi na velike množice delavstva. In ravno delavci pa tvorijo velik del onih, ki trpé vsled slabih soc. razmer.

Delavci so v današnjih razmerah tisti aloy prebivalstva, ki naj bi izpolnil in zamašil

vrzeli, katere je napravila v meščanskih krogih takozvana »prosta igra sil in moči«; delavstvo naj bi utrdilo podlago državi.

Kakor je torej naloga države, da skrbi za vse sloje prebivalstva, tako vsak pravičen človek dandanes z živim zanimanjem opazuje boj delavskih slojev za zboljšanje gmotnih razmer. Dokler se delavci boré za svoje pravice v duhu pravičnosti in zakona, ter si skušajo svoje gmotne razmere zboljšati z gospodarskimi in socialnimi reformami in ne z revolucijami, ter se ozirajo na splošni blagor, tako dolgo so v poštenem in pravičnem boju njihovi odkriti zavezniki vsi pravično misleči ljudje.

Gotovo bi pretiraval, ko bi trdil, da se vsem delavcem enako slaba godi, in vendar je resnično, da so nekatere delavske vrste že pravi proletarci, katerim življenja ne moremo zavidati, ker ni človeka vredno.

Zato pa je sedanja soc. politična veda v odločnem nasprotju s takozvano smerjo individualizma. Novejša veda samo skuša izravnati neenakost človeškega življenja in ne prepušča te naloge »prosti igri sil in moči«. Naravne in času primerne reforme, ne pa gospodarske in soc. prekucije morejo braniti reveža, ščititi siromaka ter odstraniti zlorabe in nedostatke kapitalizma. Jaz trdim celo, da se more socialno vprašanje, naj se tiče kmeta, obrtnika ali delavca, rešiti le na troške onih, ki so povzročili socialno vprašanje, ki so dobivali in še dobivajo koristi iz teh razmer. In država sama tudi ni brez krivde, ker vedno pozablja, da je človek največji kapital.

(Dalje.)

Nemški cesar proti Poljakom.

Mej včerajšnjimi brzojavkami smo omenili velikega vznemirjenja, ki je zavladalo mej pruskimi in avstrijskimi Poljaki radi nekkih besed, ki jih je izgovoril nemški cesar Viljem povodom predvčerajšnjega blagoslovljenja restavriranega gradu Marienburg v gdanski provinci.

Nemški cesar je imel pri banketu, ki ga je priredil na čast avstrijskim in angleškim gostom-vitezom nemškega reda, kot ponavadi daljši govor. V uvodu je cesar omenjal slavni del viteškega reda za krščanstvo ter njega nalog, potem pa nadaljeval: »Že enkrat sem imel priliko naglašati v tem gradu na tem mestu, kako naj ostane ta stari Marienburg, edina trdnjava na vzhodu, izvor kulture deželâ vzhodno od Visle, tudi nadalje vedno znamenje za nemške naloge. Sedaj je zopet tako daleč prišlo: Poljska ošabnost hoče zopet nemštvo stopiti preblizu in prisiljen sem, da pozovem svoj narod, naj brani svoja narodna prava. Tu v Marienburgu izražam nado, da bodo vsi bratje viteškega reda storili vedno svojo dolžnost,

ko jih pokličem, naj branijo nemške šege in navade.«

V napitnici na zastopnika radi bolezni zadržanega nadvojvode Evgena, barona Bechtolsheima, je cesar Viljem pozival na obrambo vsega, »kar je nemško tu in in onstran meje.«

Z navedenimi besedami se je torej nemški cesar postavil v direktno nasprotje s težnjami poljskega naroda to- in onostran črnozlatih mejnikov ter popolno odobril stremljenje onih nasilnikov na Pruskem, ki hočejo do zadnjega moča zatreti poljski življ na pruskih tleh. Da so te cesarjeve besede izredno iznenadile vse slovanske ter druge treznomisleče kroge, se torej ni čuditi in le radovedni smo, bodo li zastopniki poljskega naroda v naši delegaciji našli besedi, ki bi z njimi dali duška svojim čutilom.

Nemški carinski tarif.

Razprava o novem carinskem tarifu v nemškem drž. zboru zelo počasi napreduje. Razprava se vrši sedaj še le v komisiji, ki je pa dogotovila doslej še le eno tretjino dela in bi bilo treba še najmanj 70 sej, predno bi bilo rešeno prvo branje. Vsak dan se ponavljajo nove težkoče in mnogi vplivni politiki v Nemčiji so že sploh obupali nad pravočasno rešitvijo cele predloge. Liberalci in soc. demokratje nočejo ničesar slišati o kakem zvišanju carine na poljedelske pridelke, nasprotno pa kličejo vse agrarne stranke: vse ali nič. Poleg tega se tudi v nemškem drž. zboru pojavlja tiha obstrukcija, ki znatno zavlačuje delo. Vrh vsega tega se je pa pojavil razpor mej grofom Bülowom in konservativci, ker so poslednji v pruskem deželnem zboru pozivali vlado, naj v zveznem svetu zastavi ves svoj vpliv, da se v polni meri ustreže željam agrarnih strank. Grof Bülow je pa izjavil, da deželni zbor ni kompetenten za sklepanje takih resolucij, ter je z ostalimi tovariši demonstrativno ostavil zbornico. Kajpada so konservativci začudeno gledali, ko vendar vedo, da se je poprej v tej zadevi drugače sodilo in je ravno pred nedavnim bavarski deželni zbor brez ovire sklenil enako resolucijo.

Nas Avstrijce more seveda ta počasnost pri razpravi nemškega carinskega tarifa le veseliti, kajti prišli bi v največjo zadrego, ko bi se morali že sedaj spuščati v pogajanja glede carinskih nagodb, ko še vedno ni uravnano razmerje do Ogrske in torej še sami ne vemo, v kakih gospodarskih in državnopravnih razmerah bomo mogli prijeti nagodbene razprave. Po preteku sedanje pogodbene dobe se obnovi trgovinska zveza za eno leto na podlagi dosedanjih tarifov. Drugo leto se pa v Nemčiji vrše nove volitve in predno bo novi državni zbor rešil carinski tarif, bodo že tudi uravnane razmere mej nami in Mažari.

Protipoljska predloga v pruskem deželnem zboru.

Javili smo včeraj, da je pruska deželna zbornica z veliko večino sprejela znano vladno predlogo, s katero se je vladi dovolilo par sto novih milijonov za zatiranje poljskega življa na Poznanjskem z nakupom posestev in naseljevanjem nemškega elementa. Pri razpravi v zbornici so storili poljski poslanci vsa svojo dolžnost. Posamni govorniki, posebno pl. Czarinski, so povedali vladi, da takega nasilstva ne poznajo niti mej divjimi Culukafri, da je pruski element izgubil vsak čut najprimitivnejše sramežljivosti, in da se ravno s tem skrajno obžalovanja vrednim korakom najbolj pokaže vsa onemoglost in popoln bankerot pruske notranje politike. Posl. pl. Glembocki pa je zaklical koncem svojega izbornega govora: »Pravica in resnica je na naši strani, na naši strani bo tudi bodočnost!« Kajpada so bile bob ob steno vse izgovorjene besede, večina z vlado vred je imela zanje le pomilovalen posmeh ter venomer dokazovala, da so le Nemei zatirani in se torej morajo braniti.

Enega dejstva pa ne smemo prezreti pri tej razpravi: Katoliški centum je kot en mož nastopil in glasoval proti nasilju pruske vlade. Pač nihče ne more trditi, da bi člani katoliškega centra ne bili »gut deutsch« in »gut patriotisch«, kar tako rad naglašajo nemški cesar. Obenem so pa ti močje, in to treba povedati tudi našim liberalcem, dobri katoličani in kot taki glasujejo le za stvar, o kateri vedo, da je pravična. Ker pa nasilje, in bodisi tudi v narodnem vprašanju, ni pravično, zato je ves centum glasoval proti predlogi. Tu se je zopet jasno pokazalo, v katerem taboru je — pravičnost!

Burni prizor v francoski zbornici.

Stebri francoskega židovskega frama-sonstva so že pokazali, kako bodo v bodoče kazali svojo moč v zbornici. Že besni klici ob volitvi predsednika Bourgoisa: »Proč s farji! Živela republika,« so bili dokaz, da bo v novi zbornici vladala prava pristna frama-sonska »svoboda« ter surovost, kakoršna je v navadi v najbolj razupitih beznicah. To se je pokazalo tudi sedaj ob presoji volivnih aktov za posamezne poslance. Žide in njih sorodne elemente je seveda bolelo, da je v volivni borbi bodisi iz oklicev ali lepakov prebivalstvo spoznalo mnoge njihove sleparije, in tej svoji jezi so dali duška pri tej razpravi. Posebno jih je bolelo, da jim je opozicija očitala razne sleparije in goljufije, ter je mej drugim trdila, da je Waldeck-Rousseau-ova vlada porabila velik del od Humbertovih prisleparjenega denarja v volivne namene, ter se sploh dala podkupiti z

ljanskega prošta Andreja Kralja, po 151 letih od ustanovitve ljubljanske škofije prvega, ki je bil povzdignjen k pontifikalni infuli, se je izvršila, kakor sporoča veliki škof Tomaž Hren, ta posvetitev v stolnici z največjo slovesnostjo in v izpodbudo in prisrčno radost vsega ljudstva. Novi gospod prošt dr. Janez Nep. Kulavc naj bo prepričan, da se jutrišnjega njegovega vmeščenja z njegovimi bivšimi gojenci, katerih ima po daljnih kroninah širne Avstrije, v visokih cerkvenih dostojanstvenikih, ima take tudi v svoji bližini, kakor n. pr. škofa ljubljanskega, lavantinskega in novoimenovanega tržaškega — naj bo prepričan, da se s temi veselimo jutrišnje njegove slovesnosti tudi mi, da se je veseli vse dobro slovensko ljudstvo in mu iz dna srca kliče:

Na mnoga leta!

Tone Korošec.

Tone Korošec, stud. jur. na Dunaju, ima svoje versko naziranje. To samo na sebi ni prav čisto nič čudnega. Mnogo ljudij je, kateri imajo svoje versko naziranje. To versko naziranje je včasih brezversko naziranje. In tako se po navadi tistemu, ki je ima, zdi sila izvržno, imenitno, zanimivo. Toda samo njemu, drugim ne.

Tone Korošec, stalno stud. jur. na Dunaju, začasno na počitnicah doma, je o važnosti svojega verskega, prav: brezverskega

naziranja globoko prepričan. Razodeva svoje nazore o veri na dolgo in široko. »Klerikalci« ni, saj je svoje dni celo pisal proti »klerikalizmu« »nekak članek«. Morda v »Slov. Narod«, morda v »Soča«, morda celo popularno v »Rodoljuba«. Kak pisatelj!

Tone Korošec, začasno na počitnicah doma, razodeva svoji materi svoje »verske« nazore: 1. On ne moli, 2. ne hodi k izpovedi, 3. zaničuje duhovne, toda »samo tiste, ki to zaslužijo«. Glede izpovedi, molitve, obiskovanja cerkve ima Tone Korošec svoje nazore, katere razodeva gostobesedno materi: »Vsi imamo nekaj tukaj notri, v srcu, kar nam pravi, to je prav in to ni prav, kar nas sili, da delamo to, in brani, da ne storimo onega. Vidite, mati, tudi jaz imam ta glas v sebi. In verjemite mi, še nikdar se nisem v velikih rečeh pregrešil proti temu glasu, proti svoji vesti... In glejte, mati, mene moje srce, moja vest nikdar ne sili, da molim. Nikdar ne čutim potrebe iti v cerkev, nikdar nimam težkih misli ali kakega kesa v svoji duši, ker ne verujem«. Viditi je torej, da jurist Tone Korošec opravlja izpoved na ta način, da hodi k izpovedi kar — k samemu sebi. Tam se izpove, tam ni nič »ligurijanstva«, tam je odveza gotova. Tisto »nekaj«, ki je v srcu, pravi vedno in na vse: »Tako je prav«. To je sicer zelo enostavno, ali novo pa ni. Že stari Bauernfeld poje v svojem pesniškem dnevniku:

»Für meine Sünden, schwere und leichte
Geh' ich in meinem Tagebuch' zur Beichte.«

Odveza gotova! Komodno! — Ali izvržno pa ni in nešteto krat smo že to slišali.

Jurist Tone Korošec pa je, bodi na Dunaju, bodi doma na počitnicah, visoko vzvišen nad mračnimi, v dogme verujočimi, večnega plačila pričakujočimi, večne kazni se boječimi katoličani. Cujte! On »si je načrtal pošteno in čisto pot k dobremu, k popolnosti, čeludí zanikava dogme, ne zato, ker je kaj zapovedano ali prepovedano, ker ga čaka plačilo ali kazen, ampak zato, ker je to potreba njegovega bitja, ker je to edino dostojno človeka«. Iz vseh teh vzrokov, s kratka zaradi kreposti same »načrtal« si je Tone Korošec pot, ki je 1. poštena in 2. čista. Načrtal si jo je, pravi; kako po njej hodi, nam tudi pove, ko trdi, da se »v velikih rečeh še nikoli ni pregrešil proti temu glasu, proti svoji vesti«. Tako kaka malenkost, ampak v velikih rečeh pa ne, vest ga ne sili, da bi molil, pa ne moli, ne sili ga, da bi hodil v cerkev in k izpovedi, pa ne hodi. Načrtal si je pošteno in čisto pot, in po tej hodi. Basta!

Sprehajajoč se po tej poštenu in čisti poti pa ga srečavajo ljudje, ki mu niso nič po volji: mati, oče, brat in sestra, duhoven in pa naše priprosto ljudstvo. Duhoven pridiguje »o katoliški cerkvi, edino pravi, edino zveličavni«. Ta fanatik! Toneta Korošca naj

bi prašal! Ta bi mu že povedal, kaj naj pridiguje: nauk starih deistov, da so vse vere enake. Kako imeniten, zanimiv in čisto nov se zdi ta nauk Tonetu Korošču! Nam pa ne.

Oče in mati, brat in sestra in ljudstvo, to je vse nestrpno in »klerikalno«, in noče poslušati naukov Toneta Korošca. Čisto novih, zanimivih, še nikoli nikjer ne slišanih, imenitnih naukov, vrednih, da se objavijo. Zato se mu zdi ljudstvo »materijalistično, denar in imetek mu je vse in da ima bore malo zmisa za kake idealnejše potrebe«. Da, da, idealnejše potrebe, Tone Korošec hodi sam po tisti poštenu in čisti poti, ki si jo je načrtal. Tudi njegovo modrovanje o našem ljudstvu ni novo, dasi se morda njemu zdi prav novo, čisto novo, haute nouveaute. Slišali smo enako modrovanje še pred nedavnim časom v dunajskem parlamentu iz vrst liberalnega politika.

Temno ozadje torej, od katerega se tako ostro in natančno razlikuje podoba jurista Toneta Korošca, hodečega na počitnicah doma po poštenu in čisti poti, ki si jo je načrtal. Najtemnejšo senco pa dela na tej podobi junakova mati, ki daje goldinarje za maše, da bi se Tone spreobrnil, a sinu, odhajajočemu na Dunaj, pa pravi, da nima denarja, ta črna »klerikalca«. Vse črno.

To temno podobo naše domovine in svetlo podobo Toneta Korošca naslikala je v črtici »Doma«, ki je zagledala beli dan v

denarjem iz inozemstva. Mesto dokazov na ta očitjanja so pa republikanci in njih so-
drugi odgovarjali s kľofutami, katerih največ
je dal republikanec Bachiment nacionalistu
grofu Dionu. Navstajal je mej člani dotične
komisije splošen pretep. Začel pa je na tak
olikani način zastopati interese svojih vo-
livocev republikanec Bachiment, ki sam iz
javlja, da se ga Dion ni dotaknil. V plenumu
je seveda pričakovati še lepših razmer.

Iz brzojavk.

Papež za katoliško vse-
učilišče v Solnogradu. Papež je
v posebnem breveju naročil škofom, naj na-
vdušujejo vernike za podporo k ustanovitvi
katol. vseučilišča v Solnogradu. V ta namen
je daroval sv. oče 2000 lir. — Cesar
Viljem v Italiji. Trdi se, da v je-
seni obišče cesar Viljem italijanskega kralja.
Sestanek bi bil v Turinu. — Novo fran-
cosko ministerstvo sestavi se-
nator Combes, ki je ta nalog prevzel
od Loubeta. Poleg predsedstva si pridrži tudi
portfelj notranjega in naučnega ministra.
Bourgeois bo bržkone član njegovega kabi-
neta. — Burski delegatje Fischer,
Wessels in Wolmarans in uradniki
transval. poslaništva prisežejo prihodnji teden
pri bruseljskem poslaništvu. Krüger in
Leyds baje ne položita prisege. Javlja se
tudi, da se 2000 burških rodbin preseli v
Nemško Afriko. — Tolerančni pred-
log nemškega centra je v nem-
škem državnem zboru prodira s 163 proti 60
glasovom. Zanj so glasovali tudi soc. demo-
kratje, češ da je s predlogom izboljšani način
o izstopu iz posamnih verskih družb. —
Fuad-paša, povzročitelj februarjskih
nemirov, je posebno vojno sodišče obsodilo
v dosmrtno ječo na trdnjavi ter izgubo vseh
časti in redov. Obenem je obsodilo kot so-
krivce 11 častnikov, 1 gojenca in 2 mor-
narja. Sultan je obsodbo glede maršala po-
rdil ter določil zanj Damask, pomilostil pa
zapeljane sokrivce. — Juridiška fa-
kulteta katoliškega vseučil-
išča v Budimpešti je dobila pr-
vega nekrščanskega dekana, dr. Gustava
Schwartza. Vse je radovedno, če bodo
sedaj izročili tudi vse katoliške ustanove. —
Kvotno vprašanje v ogrski
zbornici. Ogrska poslanska zbornica je
po daljši, zelo burni razpravi sprejela kvoto,
kakor sta jo dogovorili kvotni deputaciji.
Minist. predsednik je izjavil, da zakona ne
predloži v potrjenje, dokler ni rešen ves na-
godbeni načrt (?)

Praznik „Krščanske ženske zveze“.

Iz Ljubljane, 7. jun.

Vrlo lep dan je imelo v četrtek mlado
to društvo. Praznovanje je veljalo obletnici,

zadnji številki »Ljubljanskega Zvona«, Zofka
Kveder. Morda ji pridobi to pisateljsko
slavo med liberalci. Morda pa so se ji ti
nazori zdeli tudi novi in zanimivi, da se ji
je zdelo potrebno, priobčiti jih. Naj nam
veruje, da niso ti nazori niti novi, niti za-
nimivi. Alles schon dagewesen. Med Nemci
nosita, ali sta svoj čas nosila zvonec v takih
rečeh Anzengruber in Rosegger. In oba ta
dva, ki sta imela oziroma imata nekaj duha,
nista mogla pohrustati »klerikalcev«. Tudi
Tone Kveder ne bode pohrustal nikogar,
njegovi nazori so predolgočasni. Morda bode
pa to nova liberalna literarna struja? Sedaj
doni povsodi geslo: umetnost je sama sebi
namen, pišimo brez tendence. To je morda
nekaterim dolgočasno, pa bodo morda pali
v nasprotje in pisali odslej z usiljivo ten-
denco. Kakemu petošolcu, ki se ni dobro
učil krščanskega nauka, se bode zdela ta
tedenca imenitna, drugemu ne. Tone Ko-
rošec je prikazen, katero registrujemo le,
kar nam kaže, do kake visoke stopinje
dolgočasnosti se lahko popne liberalno mi-
šljenje.

Tako smo povedali vse o Tonetu Ko-
rošču. Ne! Pisateljica pravi, da so nekateri
psovali novega učitelja, »saj so še župnik
dejali, da previsoko nosi glavov«. Tudi ta
struna liberalnega klavirja torej poje. Zdi
se nam pa, da je že razglašen. Preveč se
igra na vseh teh strunah.

kar se je bilo ustanovilo. Zasnovana je bila
»zveza« žensk meseca maja lanskega leta, a
ker se iz raznih vzrokov takrat ni mogla
obletnica obhajati, preločila se je slovesnost
na imenovani dan.

Zjutraj ob šestih se imele članice sveto
mašo s cerkvenim govorom in skupnim sve-
tim obhajilom v lični križevniški cerkvi.
Cerkveni govornik je govoril o svetopisemski
srčni ženi, ki jo opisuje in poveličuje
tako lepo »Knjiga pregovorov«. Takih srčnih
žen trebamo i pri nas! Take morajo biti
»zvezine« članice! Vstopivši pod zastavo
društva, ki ima naslov in značaj »krščan-
ske«, treba jim biti pripravljenim na težave,
na zasmeh, na nasprotovanje! V to treba
srčnosti, treba odločnosti, treba krščanskega
poguma! A tega je malokje dobiti. Zato Sa-
lomon po pravici vprašuje: Kdo bo na-
šel srčno ženo? Srčno ženo, ki ne prša
za svet in njegov posmeh, ampak mirno in
odločno hodi svojo pot, o kateri ve, da je
prava.

Smo kristijani doma v celici; smo kri-
stijani tudi še v cerkvi in konečno še na
ulici, — dokler nam naše pobožnosti, na-
šega miru nikdo ne kani. A ko kdo tam za
nami zašepetne, ko nas malo po strani po-
gleda, ko celo s prstom pokaže za nami,
češ: ta je tudi vmes, — tedaj je pri kraji
naše krščanstvo, skrijemo je pod plašč in
modrujemo: »a, kdo se bo ljudem v zobe
dajal; jaz sem lahko kristijan sam za se,
molim, hodim v cerkev, a da bi se izpo-
stavljaj, javno kazal, čemu mi tega treba!
— Ko bi vsi tako mislili in modrovali, bi
cerkev ne imela milijonov svetih žen in
devic, ki so prestale vse kaj hujšega za
svoje prepričanje. Danes ni več treba meča
in raznja, — ena beseda, en posmeh, — kaj
še le en pisan stavek! — zadostuje, in mi
smo pripravljeni — zatajiti Boga ...

Cudno res! V krščanski deželi živimo,
v krščanskem mestu, in — pendar — ne smemo
biti kristijani! To je naš glavni greh. Vse
se nam odpusti, vse pregleda, — le to je ne-
izbrisljiv madež. Da, smemo biti kristijani
med štirimi stenami, smemo do neke go-
tove meje, — preko te meje ne smemo, pot
nam zapira vseoblastni gospod: javno mne-
nje. In ako hočemo čez, ima pripravljen bič,
da udari ž njim po nas, pripravljen pranger,
da nanj postavi vsakogar, ki se mu ne klan-
ja. In marsikdo se ustraši tega oblastnega
moža, se skrije v grm in vrže puško od
sebe.

Mi pa ne tako! Nočemo biti kristijani,
kolikor nam javno mnenje milostno do-
voljuje, ampak kolikor Bog od nas želi in za-
hteva. Mi hočemo pomniti besedi Gospod-
njih: Ne bojte se tistih, ki telo umore ...
in pomniti, kaj zgodba govori o apostolih,
ki jim je zbor judovski prepovedal oznan-
vati Križnega in jih povrh še našibal: Oni
pa so šli veseli izpred zbora, ker so bili
vredni spoznani, zaradi imena Jezusovega
zasramovanje trpeti ...

Ce ima kaj namena in pomena naša
»zveza«, se večkrat vprašuje. Ima dakako!
Kakšnega? Cujte!

Da kmetič stoji in čaka pri spovednici,
kedar da na vrsto pride, tega smo vajeni
gledati. Da bi pa videli gospoda trgovca,
profesorja, doktorja kedar pred obhajilno
mizo — to nam še na misel ne pride. To bi
bila abnormalnost! Povsem naravno se nam
zdi, da je tako. In vendar ni normalno, in
— ni prav! Kakor da imata ta dva različen
konec in različen smoter življenja, kakor da
imata različna sredstva! — Da stare žene
grede odtito za procesijo, no, to je bilo od
nekadaj tako in nikdo ni ugovarjal, a — da
bi dame to storile, tega ne dovolimo, proti
temu protestiramo! Tako govori javno mne-
nje. Krščanstvo izpričavati v krščanskem
mestu je — nemoralno, smešno, sramotno.
Svet vero in verske vaje osmeši, potem mu
je igrača jih izpodkopati in odpraviti. Ko
bo krščanstvo prišlo zopet k
časti, prišlo bo tudi — v
praksu.

Zato pa ve — končava govornik —
dajte, kolikor je na vas, krščanstvu čast! Ne
bo šlo hitro, ne bo šlo zlahka. A hodite
vtrajno po poti, katero so hodili vsi, ki so
se zavzeli za dobro, ki so živeli za svete
idejale, pot: Per aspera — ad astra; Preko
strmin — do nadzemskih višin!

Da pa morete vztrajati na težkem in tr-
dem potu, krepčajte se na tem potu! Krep-
čajte se s kruhom, »kruhom močnih«; krep-
čajte se s skrivnostnim hruhom sv. rešnjega
Telesa! ... Kako nekaj lepega je skupno
sveto obhajilo! Kakor udje ene družine se-
dajo za eno mizo, tako tvorijo vsi, ki sedajo
k eni — božji mizi, eno, duhovno družino;
različni po vnanjih razmerah — zedinjeni v
istem duhu, enakih idejalih, eni ljubezni.
Kako nekaj lepega! —

In res je bilo lepo in vspodbudno, ko
so med sv. mašo pristopile dame k božji
mizi v tolikem številu. — Sv. mašo je da-
roval čast. g. kanonik Sušnik; petje na
koru pa so oskrbele članice sesterškega
društva katol. delavk. Pele so, kakor smo
jih že vajeni vedno slišati, krasno.

Popoldne istega dne pa smo poromali
do svetišča, posvečenega idesu žen in naj-
srečnejši vseh žen, k majki božji na Ro-
žniku. Črni oblaki so se zbirali nad nami
in nam grozili s ploho, pa to nas ni ob-
držalo doma. Med veselimi pritrkovanjem
rožniških zvonov smo dospeli na grič do
prijazne cerkvice. Prišlo je tudi nekaj go-
spodov — vdeležba je bila seveda vsakemu
prosta — in pa mnogo naidebnega drobiža
s svojimi materami. Pred oltarjem so zapeli
stirje pevci — duhovniki lavretanske litanije,
na koru so pele isto pevke, prilagala pa
krepko cela cerkev.

Po končanem cerkvenem opraviu smo
se sestali v steklenem salonu Peršinove go-
stilne h kratki južini. Tudi napitnic ni manj-
kalo. Veljale so prospehu zveze, sodelujočim
gospodom, pevkam, ki so poživilje družbo
z lepim petjem itd. Društvenice so se po-
slavljale od društvene podpredsednice gospe
Druškovičeve, ki za stalno zapuša
Ljubljano. Bila je od prvega početka vneta,
požrtvovalna in delavna za »Zvezo«. Imela
je zato prestati nizkotne napade, kar jo pa
ni ostrašilo, marveč le ojačilo in ojačilo.

Iz zahvalnosti jo je imenovala »Zveza«
na zadnjem shodu za prvo častno
članico. Sedaj se na našo žalost poslavlja
od tod v štajarske gorice.

»Krščanska ženska zveza« pa hoče vztra-
jati na ubranem potu; prirediti hoče še več-
krat podobno slovesnost; da se društvenice
ogrevajo in jačijo za blage društvene namene,
da krepko in nevtrajno hodijo: Per aspera
— ad astra.

„Narod“ in tržaške razmere.

Iz Trsta.

»Slovenski Narod« dreza že nekaj časa
v tržaške voditelje ter prepisuje v to svrhu
cele članke iz lista »Sole«; semtertje dobi
tudi kak »izviren« dopis iz Trsta, n. pr. zad-
njič o natečaju narisov za »Narodni dom«
v Trstu oziroma o trvdki Martelanc in dr.
No, na dotično notico je že dobil »izviren,
odgovor v »Edinosti«. Kar se tiče prepisa-
vanja iz lista »Sole«, ima »Narod« lahko
stališče. Njega ne bo nihče tožil za dosedaj
nedokazane, megle ne obdolžitve, in če bi ga
kdo tožil, prišel bi »Narod« pred ljubljansko
poroto ... Tudi lista »Sole« nihče več ne
toži, kar se lahko razlaga na različne na-
čine. Drugače bi pa morda bilo, če bi kak
drug list objavil stvari, za katere nima do-
kaza. Sicer pa »Sole« še ni navedel nobe-
nega fakta o »tržaških škandalih«, marveč
le še nedokazane in težko dokazljive go-
vice. Nikomur seveda o tem ne priha na
um, da bi hotel braniti »komoro«, vsekakor
pa je treba previdnosti, ako hoče slovenski
list pisati o stvarih, glede katerih ne more
imeti jasnosti in glede katerih se še ne ve
za izid. Boljše bo morda, počakati, da raz-
rešijo italijanske frakcije same med sabo vsa
sporna vprašanja. Slovenski mestni sveto-
valci nimajo nobenega povoda ogrevati se
za »komoro«, pa tudi ne za malkontente,
ki priobčujejo svoje vzdih v »Sole«. —
Kako nezanosljiv je včasih ta list, je pokazal
nedavno v stvari pravde gospe Giberti proti
drž. poslancu Mauronerju, ko je apodiktčno
trdil, da je najvišje sodišče ugodilo tožitel-
jici, in je to vest iz »Sole« ponatisnil tudi
»Narod«.

Kar se tiče napadov »Narodovih« na
tržaške voditelje, so tukajšnji krogi edini v
prepričanju, da je tržaški dopisnik »Na-
rodov« in »Tagespost« ena in ista oseba.
Takšni eksemplari, ki bi združevali toliko
nevednosti s tako porcijo zlobnosti, so v
Trstu redki. »Der dumme Kerl« tržaški je
samo eden ... Ivan Marija Vatovec da
je odvisen od magistrata, pa da se zato ni
prikazal v seji mestnega sveta, ko je inž.
Gairinger napadel vladajočo stranko zaradi
nakupa zemljišča za bolnišnico za umobolne!
Ta je pa že predebela. Vaš dopisnik, ki
pozna g. Vatoveca in tuk. razmere precej
dobro, vam lahko zagotovi, da je g. Va-
tovec prvič vsestranski neodvisen, drugič pa
protenjak, kakor bi jih le bilo železi v vseh
vrstah slovenskih prvoboriteljev, tretjič ne-
ustrašen mož, ki je svoj pogum že večkrat
dejanski dokazal. Slednjič pa povem g. in-
formatorju na uho, da je bil Ivan Marija
Vatovec tisti dan odsoten iz Trsta, ker se
je udeležil pogreba pok. župnika Sv. Ivan-
skega, mons. Trevna v Idriji.

Kar se tiče dr. Gregorina, se zdi oči-
tanje »Narodovega« dopisnika, da je isti
takorekoč podkupljen od »komore« vsakemu
poznavalcu razmer še bolj šaljivo. To je
menda prvi slučaj, da se je kdo predrznil
sumničiti moža, ki se svojim delavnim pa-
triotizmom drži tri vogle tržaškega sloven-
stva. Pa tudi glede dr. Gregorina bodi po-
vedano g. »Narodovcu« na uho, da je isti
imel omenjeni večer, baš ob uri mestne seje,
važno sejo za gradnjo »Narodnega doma«,
ki se ni mogla preložiti, ker je bil arhitekt
Fabiani za isto nalašč prišel z Dunaja
v Trst.

Toliko v informacijo tistim, ki bi uteg-
nili zdražbarijam »Narodovega« dopisnika
pripisovati kako veljavo.

„Narodov“ pranger.

Iz Metlike 27. maja. V živo je zadel
»Domoljubov« dopis, objavljen v prvi šte-
vilki tekočega meseca tukajšnje liberalce.
Vai penedi od jeze so pooblastili po daljšem
odmoru zopet »Narod« v par dopisih, da je
nagrabil nekaj obrekovanja proti poštenim
ljudem. Metliški »Narodov« dopisnik je pač
gotovo moral po svoji vsakdanji navadi za-
vzeti precej konjaka in izprazniti nekaj litrov
vinske kapljice, preden se je vsedel za svojo
pisalno mizo ter poslal »svoje kolobocije in
budalosti« preko Gorjancev v Ljubljano.
Takoj v začetku dopisa z dne 15. maja iz-
javlja dopisnik »sebi v čast, da ne čita
nikdar v sramoto slovenskega naroda izba-
jajočega obrekovalca« — obrekovalec mu je
»Domoljub« — takoj v drugi vrsti, v istem
stavku pa toplo priporoča »Narodovemu«
uredniku, »da naj si nikdar več ne umaže
svojih rok z »Domoljubom«, ker je pre-
pričan, da se mu gabi vsebina najsibode
katerikoli »Domoljubove« številke. Zares,
pozna se, da so tukajšnji »absolutni na-
rodni« že tudi glede na logiko postali po-
polnoma napredni. »Narodov« dopisnik, ka-
kor sam trdi, ne čita nikdar »Domoljuba«
in vendar dobro zna, kaj prinaša v »naj-
sibodi katerikoli številki«; da, on zna že
naprej, kaj bode prihodnja leta »Domoljub«
pisal. Občudovanja vredna učenost!

In to svojo temeljito znanost in izob-
raženost nadaljuje dopisnik v dotičnem do-
pisu tudi, ko premleval v »Narodu« in »Ro-
doljubu« že nebrojokrat pogrete napade na
podzemeljskega župnika g. Rometa, kojemu
je pridružil sedaj še tudi c. kr. kancelista
Matijo Držaja. Vzrok, da se zaletava v po-
slednjega, je njegov »vstop v kolo konsu-
marjev«. Mi se res čudimo drzni domislja-
vosti »Narodovega« dopisnika, da na tak
način hoče očrniti pri višji oblasti — in to
tudi namigava v dopisu — poštenega in v
svoji službi do pičice vestnega uradnika.
Kakor je svojedobno že dokazal domisljavi
dopisnik, da mu je postranska stvar učiteljski
stan, ko je grdo oblatil suhorskega
učitelja g. Kendo, ravno tako se vidi iz tega
dopisa, da mu je vesten uradnik ničla, če
ni liberalni kričar in ne odobrava njegovega
strahovanja. Ni sicer naša stvar, da bi mi
kot uradnika branili g. Držaja, vsaj je nje-
govo vestno delovanje v pisarni njegov naj-
boljši zagovornik in menimo tudi, da je
dolžnost predstojnikov ščititi v službovanju
poštene uradnike. V svoji hudobiji pa hoče
dopisnik tudi napraviti g. Držaja, ker se je
vpisal za uda v »Kmetijsko društvo«, za ka-
kega političnega rogovileža. Tudi temu mo-
ramo najbolj oporekati, ker »Kmetijsko
društvo« ni nikakor politično »strankarsko
društvo«, marveč je gospodarsko
društvo, katero so si ustanovili v svojo
obrambo pohlevni Belokranjci, od katerih
žuljev živi tudi »Narodov« dopisnik. Tudi v
Ljubljani imajo c. kr. uradniki celo svoje
konsumno društvo in nikomur ni še padlo v
glavo, da bi prišteval vse te uradnike »kle-
rikalcem«. In če »Narodov« dopisnik misli,
da »ni prostora za uradnika v skrajno stran-
karskem konsumnem društvu«, kako more
on potem opravičiti ude-uradnike metliške
»Čitalnice«? Ali ni to skrajno strankarsko
društvo, v katerem so izključili na običnem
zboru političen list »Slovenec«? Zakaj
pa takrat ni »Narod« nič poročal, kako je
glasoval c. kr. sodnijski adjunkt dr. Svetko
tudi za izključitev »Slovenca«? Seveda, to
je nekaj drugega!

Kar se pa tiče izigravanja g. Držaja v
Metliki pa smo teh misli, da jo bode »Na-
rodov« dopisnik preje izigral in da »bode
treba višji oblasti gledati na to, da ga pouči
ali pa da osreči s svojo osebo kako drugo
mesto.«

Izpred ljublj. porotnega so- dišča.

Krvavo dejanje radi peres.

Zaradi hudodelstva umora sedi na za-
tožni klopi 21 let stari mesarski hlapec Miha
Zlate iz Kranja, ki je bil zaradi lahke telesne
poškodbe dvakrat kaznovan. Obtoženi je dne
16. marca t. l. prišel proti večeru nekoliko
pijan v Kranj ter hotel iti večerjat. Slučajno
je pa naletel pred Pimontežarjem na Aloj-
zija Žebreta ter se pričel z njim prepirati.
Ta mu veli, naj miruje, ali ker Zlate le ni
hotel mirovati, dal mu je Žebre zausnico.
Zato ga hoče udariti Zlate z bokserjem, kar
se mu pa zato ni posrečilo, ker mu je Žebre
s pripomočjo fanta Verbiča boksar izvil iz
rok, nato snel peresa iz Zlatetovega klo-
buka in jih nataknil na svojega. Zlate je
stekel v hišo svojega gospodarja, ta dva
skočila sta le par korakov za njim, potem
se pa vrnila v gostilno na Staro pošto. Ko
se je obdolženec oborožil z velikim nožem,
gre zopet iskat Žebreta, o katerem je iz-
vedel, da je na Stari pošti. Šel je tja in pri-
duševaje se zahteval nazaj uzete reči, Žebre
pa mu je rekel, da mu jih bode drugi dan
dal, in da bi se mu izognil, ostavil je krčmo.
Zunaj ponovi Zlate opetovano svojo zahtevo,

na kar mu iztrga z glave klobuk in steče. Žebre pobere svoj klobuk, ki je obdolženec od sebe vzgel, in gre v Verbenovo krčmo. Zlate se pa vrne na »staro šrang«, kjer naleti na Rudolfa Verbiča ter mu jame groziti z besedami: »tudi tebe bom še nočoj«. Verbič se radi te grožnje ni upal domu, in je tam prosil prenočišča. Zlate je pa v družbi Hafnerja in Logarja zispustil gostilno. Med tem je prišel iz Verbenove krčme Žebre, oba na sprotnika trčita skupaj pred Geigerjevo kavarno. Zlate zakliče: »še si za kaj, pa pojdi sem. Žebre zamahne proti Zlatetovi glavi, na kar mu ta velik mesarski nož porine v levo stran prsi. Alojzij Žebre omahuje pade preko ceste in takoj umre. Zlate je ubežal v Matihkov hlev, in se tudi poslovil od Kilerjeve dekle rekoč: »Adijo, morebiti se ne vidiva več, on je mene, jaz pa njega.« Storjeno dejanje je tudi drugim pričam pripovedoval.

Obdolženec ne taji dejstva, le zanikuje namen usmrčenja in pravi, da je to radi tega storil, ker mu je Žebre pereas vzel in ga udaril po roki in po glavi.

Porotniki so 1. glavno vprašanje glede umora enoglasno zanikali, a spoznali so ga krivim zaradi hudodelstva uboja, za kar je bil obsojen na 4 leta težke ječe, poostrene z enim poslom vsaki mesec in na dan 16. marca vsakega kazenskega leta pa še s temnico.

Zlate je izjavil, da kazni takoj nastopi. Obtoženca je zagovarjal g. dr. Furlan.

Porotne obravnave v Celju.

Letošnje poletno porotno zasedanje v Celju je začelo minoli ponedeljek in so prišli do arede do razsoje sledeči slučaj. Ponedeljek: Obtožen je Ciril Oblak, rudar v Pečovniku, hudodelstva uboja, ker je ubil delavca Jurija Žoharja. Obsojen je na poldrugo leto težke ječe. — Mirosław Šepiec, rojen Hrvat, dninar, se je imel zagovarjati hudodelstva tatvine. Zaradi tatvine iz navade je dobil pet let težke ječe. — Zaradi istega hudodelstva je sedela na obtožni klopi brezposelna Jožefa Dobrovšek, doma iz Rečice. Dobila je šest let težke ječe. — Torek: Dolga obravnava s tremi zagovorniki se je vršila proti Francetu Grudnik, kot glavnemu krivcu, ter Antonu in Tereziji Grudnik, kot sokrivca zaradi ponarejanja denarja. Prvi je dobil poldrugi mesec ječe, druga dva sta bila oproščena. — Sreda: Tudi zaradi ponarejanja denarja toži drž. pravdnik J. J. Bekelina in Rudolfa Volčanjška. Prvi je bil obsojen v polletno ječo, drugi pa je bil oproščen. — Zaradi krvoskrustva se je imel v tajni razpravi zagovarjati Jožef Budna. Pregrešil se je nad svojo lastno, šele 12-letno hčerko, zato so mu prisodili pet let težke ječe.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. junija: 3. pobinkoština. Srce Marijino; evang.: Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15. — Ponedeljek, 9. junija: Primož in Felic. mm. — Torek, 10. junija: Marjeta dev. m. — Sreda, 11. junija: Barnaba ap. — Četrtek, 12. junija: Janez Fakund ap. — Petek, 13. junija: Anton Padov. — Sobota, 14. junija: Bazilij šk. — Solnce izide 10. junija ob 4. uri 15 min., zaide pa ob 7. uri 44 min. — Lunin spremen: Prvi krajec 13. junija ob 12. uri 52 min. ponoči. — Musica sacra v ned., 8. jun.: V stolni cerkvi pontifik. maša ob 10. uri: Cetrto mašo v C-dur zložil Ernst Bröer, graduale »Anima nostra« Anton Foerster, po ofertorij »Jubilate Deo« Kašpar Aiblinger, po maši »Te Deum laudamus«, zl. Jožef Gruber. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Prvo Cecilijino mašo v C-dur zl. Fr. Schöpf, graduale »Anima nostra« zl. Ant. Foerster ofertorij »Exaltabunt nostri« zl. dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. junija.

Slovensko časnikarsko društvo.

Sestavljajo se že pravila tega novega društva. Prosimo, da takoj javijo našemu uredništvu vsi gg., kateri mislijo pristopiti. Ako se oglasi dovolj udov, bomo ustanovili tudi penzijski zaklad. Društvo pristopi osrednji zvezi. Pristopiti more vsakdo, ki je reden član uredništva kakega lista, bodisi kot urednik ali stalni dopisnik. Prosimo takoj prijavi!

Najnovejša odredbe dež. šolskega sveta so dale »Narodu« povod, da se v daljšem sestavku peča z njimi ter jih kritikuje po stavku. Da se tudi mi ne strinjamo z mnogimi izmed njih, posebno pa ne z ono, ki določa šolski pouk na doslej prost dan šolskega patrona sv. Alojzija, ter z okrajšanjem božičnih počitnic, nam niti ni treba naglašati. Ker pa »Narod« v celem

sestavku nekako namiguje, kakor bi bili mi izdali kako tajnost izza kulis dež. šolskega sveta, povemo liberalni gospodi na uho, da smo to vest posneli iz torkove »Lai-bacher Zeitung«, ki je objavila vse uradne odredbe dež. sol. sveta.

Cerkvena slovesnost Jutri, v nedeljo, 8. junija, ima presvetli g. knezoškof v stolnici ob pol 10. nemško pridigo in nato pontifikalno mašo. Po končani sv. maši se vrši slovesno umeščenje novega stolnega prošta mil. gosp. dr. I. Kulavica, koncem katerega se poje »Te Deum«. — Popoldne ob 4. ima Presvetli zopet v stolnici slovensko pridigo v proslavo Najsvetjega Srca!

Spomini na časnikarski sestanek. Slovaške »Narodnie Noviny«, katerih zastopnik g. Matuš Dula je bil predsednik zborovanja, pišejo v daljšem spisu o Slovencih: »Škoda, da se Slovenci dele na liberalce in konservativce. Liberalizem, tak, kakor ga vidimo v avstro-ogrski monarhiji, je za Slovane črto delo. Podpori liberalizma sta »N. Fr. Presse« in »Pester Lloyd« — pustimo jim ga! Nadejamo se, da tudi v Slovencih ne bo več dolgo slepil dobrih ljudi.«

Volitev dež. poslanca v kranjski trgov. in obrtni zbornici se vrši 13. junija. Kakor čujemo, se govori med zborničnimi svetniki o dveh kandidaturah. En del slovenskih zborničnih svetnikov je za dr. Majarona, en del pa za dr. Trillerja. Ali nimajo gg. svetniki med seboj nobenega, da bi bil zmožen za deželnega poslanca?

Duhovnim svetnikom je imenovan č. gosp. Francisek Jereb, umirovljeni župnik, bivajoč sedaj na otoku na blejskem jezeru. Služboval je 40 let v Zaspem.

Osebnosti. Poštna ekspedijenta gg. Jožef Janežič v Mariboru in J. Malinig menjata svoje službeni mesti. — Davkar g. Franc Vidovič v Slov. Gradcu je stopil v pokoj. — Poštni kontrolor g. Fr. Stermole v Gorici je imenovan višjim poštним kontrolorjem. — Okrajni komisar g. dr. Emil pl. Fabrizio je postal namestništveni tajnik za Primorje. — Privatni docent na dunajskem vseučilišču g. dr. K. Hillebrand je imenovan za izrednega profesorja astronomije v Gradcu. — Župan g. Hribar je nastopil desetdnevni dopust.

Odprti grobi. V Zgoniku je umrl tamošnji župnik, veleč. g. Andrej Ferfolja. Pokojnik je bil v 58. letu svoje dobe. Pogreb bo jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne. — Pri sv. Ivanu je umrl včeraj zjutraj bivši svetoivanski, sedaj upokojeni nadučitelj g. Matevž Masten. — Dne 5. t. m. je na gradu Grmaše pri Smartnem pri Litiji umrla baronovka Silvina Apfalter pl. Apfalter roj. grofinja Margheri v dobi 70 let.

Izlet na Šmarno goro, katerega priredi jutri »Slov. kršč. soc. zveza« bode prav zanimiv, ker se čuje, da se ga delavstvo udeleži v prav obilnem številu. Pri ljudski veselici bode sodeloval tudi mešani pevski zbor iz Št. Vida in »kroparska godba«. V slučaju skrajno neugodnega vremena se vrši izlet in veselica jutri teden v nedeljo dne 15. junija.

Člani slovenske drame prirede po deželi tekom počitnic gledališke predstave, h katerim so bili povabljeni od raznih društev. Najbližji predstavi se bodeta vršili jutri na Vrhniki in prihodnjo nedeljo, dne 18. junija v Škofji Loki. Prvo gostovanje je bilo v Ribnici minolo nedeljo in je imenitno uspelo, vsled česar je ribniška čitalnica povabila igralce, da bi še tekom poletja priredili drugo predstavo, kar se bo zgodilo v jeseni. — Cenjena društva se tem potom opozarjajo, da vsa pisma v zadevi teh predstav sprejema g. Adolf Dobrovolny, režiser slovenske drame v Ljubljani — Žabjak št. 3.

Slovenska opera dobi letos dva poljska tenorista. Gospa Polakova ne pride na slovenski oder.

Katoliška mladeniška organizacija na Štajerskem vedno bolj cvete. Mladeniči in dekleta vedno številnejše snujejo svoja društva in predstavljajo lepe igre, katere izdaja »Slov. kršč. soc. zveza« v Ljubljani. Pred nekaj dnevi se je ustanovila na Dobrni »Zveza mladeničev in deklet«.

Pred celovške porotnike pride dne 10. junija tudi Olga Burgarel, bivša

učiteljica na Lešah, rodom Ljubljanka, radi detomora.

Urednik »Stajarca« na slovenskem zborovanju. Na shod g. drž. posl. dr. Mir. Ploja in dež. posl. g. dr. Fr. Jurčiča se je pripeljal tudi urednik »Stajarca«. »Naš Dom« o tem tako-le poroča: »Pripeljal se je na zborovanje tudi iz bogoslovja nagnani urednik »Stajarca« Dr. venšek. In kaj mislite, kateri kmet ga je pripeljal? Noben kmet, ampak ptujski žid Friedrich ga je pripeljal in hvala Bogu, tudi odpeljal. Vendar »špricanje« bogoslovcev ni imel priložnosti poslušati celega zborovanja. Ker ni bil tih in miren, kakor se spodobi za ljudi njegove vrste, pokazale so mu močnejše in trde roke pot na zrak, kjer ga je žid prijazno sprejel in ga zopet nazaj v Ptuj odpeljal«.

Raspuščeno nemško društvo. V Štoreh so rapustili nemško pevsko društvo »Geselligkeit«.

Ponesrečil se je 5. t. m. v Št. Vidu pri škofskih zavodih zidarSKI vajenec Jan. Holz. Padel je z višočine 5 metrov na tla in se precej poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

Veliko veselico v korist »Dijaškega doma« v Celju prirede 15. junija celjska narodna društva na vrtu »Narodnega doma« v Celju.

Grozna nesreča v Mariboru. Sinoči je na Šohillerjevi cesti neka dekla polila drva v štedilniku s petrolejem, da bi se raje vnela. V hipu pa se jej je poleg drv vnela tudi obleka. Prestrašeno je dekle zbežalo iz kuhinje na ulico ter liki baklji drvelo skozi tri ulice. Se le v Dvorni ulici sta jo ustavila dva gospoda ter jej pogasila ogenj. Vso opečeno so prepeljali dekle v bolnico, vendar je izven vsake nevarnosti.

Ljubljanske novice. G. Tosti, gostilničar in bivši obč. svetnik se preseli iz Ljubljane na Reko. — »Nafarbana Tagespost« poroča, da je sedmošolec Einspieler, ki je v bolnici, umrl, kar pa ni res. Einspieler se, kakor smo poročali, vedno bolje počuti. — »Društvena godba« priredi jutri ob 4. uri popoldne pri »Novem svetu« koncert. Vstop za člane in otroke prost, za nečlane 40 v. — Umrla je mati delovodje pri Tönniesu g. Franca Lazarja g. Katarina Lazar. — Cirkus bolh je na ogled v zimskem salonu hotela pri Maliču. Ondi je tudi razstavljen nekaj človeških abnormalitet in nekaj morskih volkov. — Psa je obstretil. V Gosposkih ulicah je bil pes g. J. Perhauca obstrelen. Policija je dognala storilca v osebi nekega trgovskega vajenca. — Schumi jeva afera. Schumi je zagovornik g. Valenčak se je odpeljal v Gradec, kjer bo skušal pri višjem sodišču doseči, da se g. Schumi izpusti iz preiskovalnega zapor. — Zblaznel je neki Plavec. Iz svojega stanovanja na Starem trgu vrgel je po noči skozi okno nočno posodo, nadalje je pri Zalazniku ukradel srebrni nož in včeraj popoldne razgrajal se po raznih ljubljanskih kavarnah. — Slaboumni Joža Pirnat bil je danes lačen. Zaletel se je vsled lakote na »štant« mesarice Kunstelj, pri tem urno popadel eno prešičjo glavo in eno klobaso. Kunsteljnova je stekla za njim in mu prešičjo glavo odvzela, klobaso pa je Pirnat hitro pojedel. V znanih rotovških prostorih utešili so mu nadaljno lakoto. Ljudje trdijo, da Pirnat tedaj, ko je dobil okus na Kunsteljnov klobaso, ni bil slaboumen, in da je imel prav pameten okus.

Vodovod v Novem mestu bode v 8 do 10 tednih popolnoma dodelan. Vodovod je upeljan že v 100 privatnih stanovanj.

Umrl je v Št. Gothardu, okraj Kamnik, kakor poroča uradni list, eden najstarejših učiteljev kamniške okolice gosp. Gregor Keželj v 65. letu svoje starosti.

O veleposestvu na Kranjskem je g. prof. Müller v »Argo« podal zanimiv članek. Leta 1848. je bilo v kranjskem veleposestvu volivcev še 218, l. 1895. le še 103, l. 1897. samo 96 in l. 1900 samo še — 90. To število pa se je sedaj zopet skrčilo.

Pri železniških prehodih na držav. železnicah po Gorenjskem ni nikakih zvoncev. Pred par dnevi bi se bila radi tega pri Medvodah skoro prigodila velika nesreča. Ko se je nek voz z izletniki peljal preko proge, se prehod zapre pred vozom in za vozom, voz

je obstal na progi, vlak pa se je blizal. Ako bi se z zvonenjem naznanilo, kedaj se prehod zapre, bi kaj takega ne bilo mogoče.

Električna naprava pri idrijskem rudniku hitro napreduje. Reservoar v Pečniku bode kmalu dodelan in tudi centrala se skoraj pokrije. Stroji so že dopeljani in prihodnji mesec prično postavljati drogove za žice. V kratkem pride komajša, ki mora izdati še dovoljenje za napravo električne železnice. Ako ne nastopijo napričakovane zapreke, prične delovati elektrika že začetkom jeseni.

Utopljenec Včeraj popoldne ob tretji uri so našli pri Stefanskem mostu utopljenca, starega 50 do 60 let. Sumljivega nima nič na sebi. Po obleki soditi moral je biti navaden delavec. V vodi je moral biti kaka dva meseca. Našla sta ga Ivan Bajda in Hlebs Jakob. Utopljenec je 57letni berač Gregor Slana.

Grozna toča in huda ura. Nad pivško dolino se je vzdignila huda ura, ki je grozovito divjala preko vasi Harije, Zaliče, Soze, Sobonje, Starad, Studeno Goro, Pavlico, Račice in Brdo, kjer je padala toča, nekatera debelejša nego orehi, tako, da ni bilo več možno brez nevarnosti za življenje ostati na planem in so ljudje bežali kamorkoli na varno. Saj je je padlo na nekaterih mestih toliko, da bi se bilo napolnilo z njo 10 do 12 pletenih vozov. Pod udarci padajoče toče so se lomile veje, debele kakor izprehodne palice. Z malimi izjemami v Račicah in Staradu so v ostalih navedenih krajih vsi poljski pridelki in vse sadje, edini vir dohodkov popolnoma uničeni! Nekaterim večim posestnikom je škoda, ki se ceni nad tisoče glid. Škoda cenijo na 200.000 kron.

Žganje ga je vrglo v vodo. Jožef Stanta, 20-leten mladenič iz Bilj, služil je v laškem Gradišču. Ko je pretečeno soboto spravljal seno pod streho, prišli so k njemu trije tovarši ter ga zvalili v gostilno; mesto vina so naročili žganje. Stanta ga je precej spil, šel domov ter zaspal na dvorišču blizu Soče; med spanjem je padel — v Sočo; od sobote ga pogrešajo.

Izlet na Jesenice. Društvo železniških uradnikov v Ljubljani priredi v nedeljo 8. t. izlet v Jesenice oziroma Hrušico. Društveniki ogledali bodo pri tej priliki zgradbo ozir. predor nove železnice. Izlet vrši se bode pri vsakem vremenu in vabijo se k temu vsi člani in prijatelji društva. Odhod iz Ljubljane z opoldanskim vlakom ob 3/12 od južnega kolodvora.

Odhod vojaških čet iz Trsta. Včeraj zjutraj se je onih šest stotnij 47. pešpolka (goriške garnizije), ki so bile za časa tržaških izgrediv pozvane v Trst, odpeljalo zopet v Gorico.

Proti židovskim odvetnikom. Graška odvetniška zbornica je sklenila, da noče več upisati v listo odvetniških kandidatov nobenega žida.

Židovski zdravnik pobegnil iz Trsta. Sodna oblast je zapričela preiskavo proti židu, zdravniku dr. Jesurum v Trstu, ker je na sumu, da je zagrešil gnjusen čin napram nekemu 15letnemu dečku, ki je bil prišel k njemu po zdravniški svet. Ker je žid že pobegnil iz Trsta, ne da bi se vedelo kam, je pač verjetno, da je sum opravičen — Vedno lepše.

Mačoha. Posestnica N. Jurčiča po domače Golob v Vesternici na Stajerskem je svojo pastorko tako nabila, da je otrok obležal brez zavesti. Ko je prišel oče domov, je ubogega otroka se tako pretepel, da je deklica pod njegovimi udarci umrla.

Suša. Prof. Falb je pisal nekemu dunajskemu listu, da smo pred začetkom skoro gotovo več tednov trajajoče suše.

Stavka v Pulju. Pred nekaj meseci so se dogovorili zidarSKI pomočniki v Pulju s svojimi delodajalci glede poboljšanja plače. Ker se te pogodbe nekateri delodajalci niso držali, stavkajo vsi zidarji in klesarji v Pulju.

Stavka v Trstu se nadaljuje. V petek ob 10. so imeli odposlanci delavstva in podjetnikov skupno sejo, pri kateri so pa slednji izjavili, da nimajo pooblastila kaj obljubljati ali sklepati. Delavci zahtevajo, da pridejo k skupni seji pooblaščenca, s katerimi se naj definitivno določijo pogoji, pod ka-

terimi se naj delo nadaljuje. Zdi se, da ho-
dejo delodajalci delavce izstradati ter
tako omehčati. Skoro gotovo se jim bo to
tudi posrečilo.

Samomor radi ženine smrti. Obo-
sil se je v St. Lenartu v Slov. goricah 42-
letni posestnik Jurij Rojko valed žalosti, da
mu je umrla žena.

Polški atentat? Na progi Trst-
Buje je nekdo navalil velike kamne tako
na železnični tir, da bi se bila gotovo zgo-
dila nesreča, če ne bi bil strojevodja Lazar
ob pravem času zapazil nevarnosti.

Kolera med perutnino divja v St.
Vidu na Koroškem.

Senzacionalni umor v Krstičevi
hiši. O tem senzacionalnem dogodku, v ka-
terega je zapleten lahonski agitator Krstič,
ima „Edinost“ obširno poročilo, iz katerega
posnemamo: Pri Krstiču je služila hči ne-
kega bivšega mizarja na Matuljeh, ki pa
je pred nekaj časa umrl, zapustivši svojo
omenjeno nedoletno hčer. S to devotko se
je Krstič zapel v intimnejše odnose, kar je
bilo znano vsem vaščanom matuljskim, zlasti
pa vaškemu županu Franu Kancelariću. Tudi
ni ostalo tajno, da je rečena služkinja v bla-
goslovljenem stanju, in je to dejstvo gori-
navedeni župan svoječasnno prijavi občin-
skemu poglavarstvu v Kastvu. Tu treba pri-
pomniti, da rečene devotke par mesecev
pred porodom ni bilo nikjer videti. Iz tega
sledí, da so deklino stanje hoteli skrivati.

Minoli teden pa se je kar zopet pokazala v
javnosti in — zopet spremenjena. To je
vzbudilo veliko ugibanje med vaščani in je
vzbudilo še posebno pozornost vaškega žu-
pana, ki je smatral za svojo dolžnost, da
opozori oblast na to. V torek popoldne je
prišel eden croznikov z Voloskega preisko-
vat stvar. Poklical je babico, ki je morala
preiskati deklino in je konstatirala, da je
slednja pred par dnevi porodila. Deklina se
je sicer sprvega branila povedati, kje je no-
vorojen otrok. Ali ko je je orožnik zagrozil
z aretiranjem, povedala je, da je otrok v
stranišču. Nato je prišla sodna komisija, se-
stoječa iz preiskovalnega sodnika dr. Lucića,
okrajnega zdravnika dra. Gräffe ter dra. Fa-
bianića, ki je najeli nekaj delavcev, da so
začeli takoj razkopavati stranišče. To delo
je trajalo od šeste ure zvečer do četrte ure
zjutraj; a vseh je bil ta, da so iz stranišča
izvlekli 27 kosov detetovega trupla,

a sedaj še ni bilo gotovo, da ni še kaj ostalo
v stranišču. Glavica otročiča je
bila razsekana na tri kose. Deklina
je izpovedala pred komisijo, da je imela to
dete s Krstičem, da jo je isti nagovarjal in
nagovoril na umorstvo, da jej je celo po-
nudil nož in da sta potem skupaj izvršila
grozni čin. Posledica je bila seveda ta, da
so oba odveli uklenjena na Vo-
losko. In popoldne so zaprli tudi kon-
kubino Krstičevo, znano „gospo“ Ambro-
zinko. Tako je znana „kula“ v Matuljeh
ostala psom in mačkom — katerih je tam
cela vojska — na svobodno razpolago. Umeje
se, da so ti dogodki vzbudili velikansko sen-
zacijo; med tisto malo Krstičevih prištev-
pa konsternacijo. A ljudje se nadejajo, da
bo ta grdi dogodek imel vsaj to dobro po-
sledico, da neha pohujšanje in da se v te
kraje povrne mir!

Najnovejši od raznih strani. Obsojen
notarski kandidat. Notarski kandidat Ernst Huber iz Mureka
na Stajarskem je radi goljufije obsojen na
13mesečno ječo. Število takih obsoj-
ščudno množi. — **Crnogorski knez**
in kralj Aleksander se nič kaj
prijazno ne gledata. Osnovo, da bi bil sin
črnogorskega kneza srbski prestolonaslednik,
je kralj Aleksander odbil in celo prepo-
vedal črnogorskemu kneževu stanovanje
v Piogradu. Zato je knez Nikola pozval
k poroki svojega sina mažarskega grofa
Zichyja, prijatelja pokojnega Milana. —
Z vonjem rož sta se zadušili v sobi
hotela „Medreos“ v Parizu dve gosposličini.
Ležali se sredi sobe na kupu omarljivih
rož. — Velikanski vihar, trajajoč več
ur, je divjal včeraj v Nagy Szőlősi na Ogr-
skem. Odkril je mnogo streh in ruval celo
stoletna drevesa. — Krüger se menda
vendar ne povrne v Južno Afriko. Ves je
obupan. Izjavil je: „Mojih hrabrih vojakov
več ne razumem. Svoje življenje bom do-
končal osamljen in ločen od sveta.“

Hipnotiziral celo družino. V Ti-
coni blizu La Salle-a je hipnotiziral nekdo
celo družino, obstoječo iz 7 oseb, ki valed
tega leži že 4 dni v nezdravljivi spanju.
Potem je dotičnik skušal zopet zbuditi dru-
žino, toda brez uspeha. Ta človek je Leon
Lanzer, še mladenič, ki se je samo igral s
hipnotizmom. Sosedji dotične družine so se
čudili, zakaj je tako tiho okrog hiše, in so
šli gledat. Lanzer je priznal, da jih je hipno-
tiziral in da je zgubil vso kontrolo nad njimi
in jih ne more predramiti. Žila in srce vsem
bije redno in po velikem trudu se je Lan-
zerju posrečilo napol predramiti dva otroke.
Obljubil je, da bo predramil še druge, kadar

se bodo dovolj zbrali in mu bodo vzemir-
jeni živci pristupili.

Urar — profesor. Vodji nemške urar-
ske šole v Glashutte L. Strasserju je nem-
ški cesar dal naslov profesor. Strasse se je
l. 1838 izučil urarstva, bil dalje časa urar
in je končno prišel učiti urarstvo na zgoraj
imenovano šolo.

Židje se vračajo iz Palestine, ka-
mor so jih v velikem številu zadnji čas spravi-
li judovski bogatini, (aliance israelite) z na-
menom, da židovski življenjski nadljudje v Pale-
stini. Toda poljskim in nemškim židom v
obljubljeni deželi ni ugajalo in trumoma se
vračajo domov. Zemlja v Jeruzalemski okoli-
lici ni dobra in žid tudi ni prijatelj polje-
delstva. Žid je le srečen, če kupčuje in
odira. Zato pa v obljubljeni deželi ni pravo
polje. Trgovina je v rokah Mohamedancev,
krščanskih Grkov in Armencev, s katerimi
domačini raje kupdujejo, nego z židi. Sploh
pa Armencev v lokavosti in v kupdiji prekosi
vsakega žida in tudi Grk če le more, žida
opehara. Domačini sploh žide v Palestini so-
vražijo, zato se pa židje v velikih množicah
vračajo nazaj v Evropo. Uboga Evropa, da
se ne morea znebiti židovskih muh!

Prepričani monarhist. V nekem ho-
telu na Nasavskem so se gostje pri omizju
prepirali, kakšna državna oblika je boljše: mo-
narhična ali republikanska. Posebno eden
izmed gostov je navdušeno govoril za repu-
bliko. Star, odličen gospod ga je smehljaje
poslušal. „Vi ste gotovo monarhist!“ narahnil
je skoro republikanec starega gospoda. „Da!“
odgovoril je stari gospod. „In ali mi morete
povedati pravi vzrok?“ bruhnil je dalje repu-
blikanec. „Da!“ odgovoril je smehljaje stari
gospod, „jaz sem kralj švedski.“

Štrajkarji napadli tovarne Iz Pat-
tersona N. J. poročajo: Hude nemire so
povzročili tukaj delavci, ki barvajo blago, po
mnogih mestnih tovarnah. Vse se je izcimilo
iz tega, ker niso delodajalci ugodili svojim
vslužbenecem zahtevam po višji plači. Bolj
radikalni izmed njih so takoj sklicali svoje
somišljenike in na shodu je bilo ogorčenje
zoper svoje delodajalce že visoko naraslo.
Število štrajkarjev se je staviło na 4000.
Koj po seji, ki se je pa vršila mirno, je nekaj
radikalcev nasvetovalo, da bi šli malo raz-
grajati po tovarnah. Koj so imeli dosti pri-
stavev in prvo so se postavili pred delavni-
cami Johnson, Cowdin & Co. Kolikor mož
je še delalo, je moralo oditi, sami pa so pri-
šli razbijati in delati škodo. Policija je bila
tako poučena o ti stvari in po njenem do-
hodu je bilo nekaj glavnih razgrajalcev za-
prti, ostali pa so se pomaknili naprej do
drugih tovarn. Jednako razsajanje se je po-
novilo v tovarnah Jas. Simpson & Co., Ameri-
can Silk Dyeing & Finishing Co. in drugje.
Policija, videča, da jih ne ukroti, izstrelila
je parkrat svoje revolverje med nje ter jih
nekaj ranila. To je šele pomagalo. Štrajk se
sedaj širi tudi po ostalih svilnenih tovarnah
in okoli Pattersona.

Pred sodiščem. Sodnik: „Vi ste ob-
toženi goljufije, da ste pri mnogih ljudeh
in sicer pod raznimi imeni izvalili večje
svote denarja. Enkrat ste rekli, da se pišete
Veseli, enkrat Heiter itd. Zakaj ste tako
storili?“ Obtoženec: „Gospod sodnik! Ali
menite, da tako malo čislam svoje pošteno
ime, da ga bom zlorabil pri takih lumpa-
rijah?“

Delajo sladkor iz kuruze. Iz Battle
Creek se piše, da je kapitalist C. W. Post
vsepešno osnoval in organizoval novo trg-
društvo s tri milijoni kapitala, ki bo izde-
lovalo sladkor in vse sladkorne izdelke iz
navadne kuruze ali debeljače. Družba bo na-
pravila veliko tovarno na zapadu, ki bo po-
rabila na dan 20.000 bušljev kuruze.

V ječi obogatel. Iz Amerike se po-
roča: V Michigan City je umrl George
H. Stever, ki si je kot jetnik prihranil šest
tisoč dolarjev s tem, da je delal čez dolo-
čeni čas.

Zveza livarn. Arthur J. Eddy je orga-
nizoval nekaj velikih ameriških livarn v jedno
skupino pod imenom „American Steel Found-
ers Co.“ s kapitalom 40 milijonov. Livarne
so raztresene po raznih državah. Charles M.
Schwab je baje obširno interesovan v novem
podjetju.

Skupaj zraščeni družici. V Krehovu
pri Tabru je bila te dni poroka, ki je imela
posebno zanimivost v tem, da ste bili pri
poroki za družici navzoči dve skupaj zraščeni
24 let stari deklici. Roza in Jožeta Blažek,
ki spominjata na znana Barnum & Baylejeva
dvojčka. Veselili ste se ob sreči družih.

Strela udarila v zrakoplov. V Mon-
akovem se je vozil nad vojaškim vežbališčem
nadporočnik Hiller 500 metrov visoko v
zrakoplovu. V zrakoplov je udarila strela.
Nadporočnik se je pri padcu močno poško-
doval, vendar v splošno zaščudenje ne smrtno.

Največje naravno čudo na Javi
je „Gheko Kandka Gomba“, domovina ru-
dečih vragov, ali kakor mu pravijo Evro-
pejci „ognjeni otok.“ To je jezero vre-
lega blata, ki leži sredi Groboyana
planjave. V sredi tega čudnega jezera vsta-
jajo neprenehoma visoko kvišku stebri vro-
čega, mehkega blata in padajo zopet nazaj.

Mehurji, katere vrolo blato napravi, se raz-
počijo z velikim šumom v zraku. To je pač
nenavadna geološka redkost.

Posebne vrste dobrodelnosti. V Mi-
lanu so za žrtve na Martiniqu zbrali 13.000
lir na poseben način. Družba cestnih železnic
je za on dan v soglasju z občinstvom zvi-
šala vožnjo za polovico in vspeh je bil, da
je na ta način dobila 13.000 več, katere je
kot dar milanskega prebivalstva odposlala
na Martinique.

Liberalna polemika. Kdo se ne spo-
minja poročil o olomuškem nadškofu, ki so
šla skozi vse liberalne liste? Nadškof ima
vzorno gospodarstvo, katero v socialnem
oziru daje uslužbenecem take ugodnosti, ka-
kor nih nimajo uslužbenec nobenega judov-
skega magnata. Ko je bilo tega obrekovanja
že preveč, je nadškof zoper socialnomo-
kratično urednika Nemeo in Schrammel ulo-
žil tožbo. Zdaj pa niso mogli ničesa doka-
zati, in so se izgovarjali, da ti napadi
niso merili na nadškofa. Sodišče
jima je verjelo ter ju oprostilo. Tako
torej: Najprej se piše in potem se da iz-
java, da ni merilo na nadškofa! Na koga
pa so merili potem ti napadi?

V petek ni dostaj noben parobrod od-
plul iz luke v New Yorku, ker so tudi mor-
narji bili mnenja, da je petek nesrečen dan.
Sedaj pa bode tudi to drugače. Parobrodna
družba „White Star Lines“ je sklenila svoje
parnike v petek odpošiljati iz New-Yorka.
Pretekli petek je odplul v Evropo prvi druž-
bin parnik na petek. Veliko število občin-
stva je prišlo gledat ta „nenavadni do-
godek“.

Grozen samomor. Adelina Sage se
je polila s petrolejem, potem pa se je za-
žgala. Ko je začela kričati na pomoč, je
naglo vstal njen mož, ki je še spal, a rešiti
jeni bilo mogoče več. Predno je došel zdravnik,
je bila že izdihnila. Samomor je izvršila v
blaznosti. Pred tremi tedni je umrl njen
edini otrok in vsled prevelikega žalovanja
se ji je omračil duh.

Amerikansko. Iz New Yorka se po-
roča: Inženirji pensilvanske železnice pri
New Jerseyu so 1836 ton težak jeklen most
preko reke Rariton pomaknili za 184 col
na stran, da se bo na onem mestu zgradil
kamenit most. Preloženje je trajalo le 20
minut in promet ni bil skoro nič oviran.
Ta vest se pa glasi jako — amerikansko.

Stavka rudarjev. V Falknovem na
Češkem stavka 700 rudarjev radi plačilnih
razmer in radi odpustitve dveh rudarjev.

Tri nove države. Iz Washingtona se
piše: Vse nasprotovanje zoper postanek treh
novih držav iz sedanjih teritorijev Okla-
homa, Arizona in New Mexico je sedaj zgri-
nilo v poslaniški zbornici. Predlog bo kmalu
odobren v vsem svojem obsegu. Ne bo to-
rež več dolgo, ko bodo Združene države za
tri države bogatejše.

Sejmi po Slovenskem od 9. do
14. junija. Na Kranjskem: 9. v
Ljubljani. Vrhpolju pri Vipavi, Kamniku,
Trni in Žužemberku; 11. v Senožečah; 13. v
Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu,
Bruniku, Hotemažah, Zdenški vasi, v Treb-
njem in v Žireh; 14. v Hotedersici. — Na
slov. Stajarskem: 9. v Trbovljah,
pri Sv. Primožu in na Pilštanju; 13. v Bre-
žicah, pri Sv. Duhu v Ločah, St. Janžu,
Rogatu in Žalcu. — Na Koroškem:
9. v Paterjonu in Pliberku; 14. v Zgornjem
Dravogradu. — Na Primorskem: 9.
v Palmi; 12. v Sežani; 13. v Medehi in
Kobaridu.

50.000 K je glavni dobiček loterije
gledaliških igralcev. Opozarjamo, da bo žre-
banje nepreklicno 19. junija t. l. in da se
vsi dobitniki po odtegnjenih 10% izplačajo v
gotovini.

Društva.

(Vrtno veselico s šaljivo
pošto) priredil c. k. poštni uslu-
žbenec ljubljanski v nedeljo, dne
6. junija t. l. na velikem vrtu „Pri novem
svetu“ na Marije Terezije cesti. Na vspe-
redu, katerega priobčimo svoječasnno, bode
tudi godba, petje in prosto razveseljevanje.
Načelnosti drugih društev se uljudno pro-
sijo, da se pri prireditvi svojih veselic blago-
volijo ozirati na to zabavo.

(Narodna čitalnica na Vr-
hniku) priredi v svoji dvorani jutri, v ne-
deljo 8. junija gledališko predstavo, h ka-
teri je povabila člane slovenske drame iz
Ljubljane. Vprizoril se bode igrokaz v treh
dejanjih „Ose in odim“ ali „Ženski Oteló“. V
glavnih vlogah sodelovali bodo gg. Dani-
lova, Dobrovolna, gđ. Kočvarjeva, g. Da-
nilo, režiser Dobrovolni, Nučič. Vstopnice se
dobivajo v trgovini g. župana Jelovška in
sicer sedeži v prvih treh vrstah po 1 K
60 v., v ostalih po 1 K, stojišča po 60 h.
Začetek ob 8. uri zvečer.

(Vabilo k veselici in gleda-
liški predstavi), katero priredi društvo
„Mengiška godba“ dne 15. junija t. l. ob 3.
uri popoldne na vrtu pri „Jelenu“. Vstop-

nina k gledališki predstavi, katere se pridne
ob 6 uri popoldne, je naslednje: sedeži
40 vin., stojišča 20 vin. Pri neugodnem vre-
menu preloži se veselica in predstava na
dne 22. junija t. l.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Zdenški
vasi: Župni urad Vrabce 19 K 50 v. —
G. Jan. Kunaver, župnik na Golem 8 K.

Za „Dijaški dom“ v Celju:
Pri „Kosau“ nabrala gđna Anica v veselji
družbi 2 K 10 v.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 6. junija.* V današ-
nji seji avstrijske delegacije je povzel
besedo dr. Šusteršič ter rekel,
da ne more kot zastopnik ljud-
stva glasovati za nove topove,
ker ljudstvo stroškov ne more prena-
šati. Tudi je povdarjal, da bi le pod
pogojem mogel glasovati za nove za-
hteve vojne uprave, če se da ljud-
stvu splošna volivna pravica
kot naravni korelat splošne
vojne dolžnosti.

Kamnik, 7. junija. Naša vroča
želja je vendar vresničena! Živela zdru-
žena kluba na prosep Slovencev in
Hrvatov! — Odbor „Slov. katol. poli-
tičnega društva.“

Brežice, 7. junija. S prve postaje
na slovenskih tleh pozdravlja brate v
Ljubljani — deputacija hrvaškega de-
lavstva na potu v Ljubljano.

Dunaj, 7. junija. Vseučiliški profe-
sorji dunajske univerze bodo one dijake,
ki razmnože profesorska predavanja in
jih potem prodajajo, tožili radi prestopka
proti avtorski pravici.

Dunaj, 7. junija. Wolf toži vse-
nemškega poslanca Kliemanna, ker je
v govoru citiral Schalkovo brošuro.

Budimpešta, 7. junija. (C. B.) Av-
strijska delegacija je nadaljevala raz-
pravo o vojnem ordinariju. Vojni mini-
ster je izjavil glede dvoboja, da istega
nikakor ne pospešuje ali celo podpira.
Armadni jezik se bo gojil z vso ener-
žijo. — Pri glasovanju so bile sprejete
vse točke vojnega ordinarija ter reso-
luciji delegatov Dobernig in Conci, po-
slednja s 35 proti 17 glasovom, ki do-
loča, da se odpravijo v armadi „špange“
in privezovanje. Vassilkova resolucija je
bila odklonjena. Nato se je pričela raz-
prava o ekstraordinariju.

Petrograd, 7. junija. Raznašajo
se vesti, da napadalec na ministra Si-
pjagina živi. Policisti, ki so se takoj po
umoru pokazali na licu mesta, so bili
preoblečeni zarotniki, ki so ga odpeljali
na varno. Ime Balmašev si je vlada
izmislila, kakor so tudi vse vesti, da
se je obsodba izvršila, vladna komedija.

Varšava, 7. junija. Zidarja Krä-
merja, ki je umoril svojo ženo, zadržal
pet svojih otrok in trupla obesil na žeblje
po steni, potem pa pobegnil na biciklu,
so prijeli.

*) Za včerašnje število prepoznalo došlo.
Op. uredništva.

Franco Jožefova grenka voda

je najboljša naravno čistilo.

V zalogi v Ljubljani pri Mih. Kastner-ju
in Peter Lassnik-u. 585 10-9

Odprto pismo

Frančišku Šlibarju, županu v Selcih.

V pondeljek 2. junija je bila v Vašej
gostilni občinska seja, katere se je udeležilo
poleg Vas 20 odbornikov. Koncem seje ste
izpustili velepomembno zahvalo občinskemu
odboru, trdeč, kako so se vam metala polena
pod nogo ves čas triletnega županovanja,
trdeč, da so vas napadali po gotovih časo-
pisih zlasti oni, ki so sem poslani ozna-
njevati mir in ljubezen. »Znano vam je, ča-
stiti odborniki, kako zlobno me je napadel
sobotni „Slovenec“, v katerem so same grde
laži, podla obrekovanja, da, same svinjarije
o moji osebi. Torej imenujem tistega, ki je
to pisal in ki to trdi, javnega lažnjivca in
podlega obrekovalca.“ — To so bile doslovne

Vaše besede v navzočnosti obdane od bora in moje malenkosti, koncem obdane seje 2. junija t. l. — Ker ste javno napadli naše glasilo „Slovenca“ na tak način in to popolno po krivici, Vam odgovarjam tudi javno, ker mi vest ne dovoljuje, da bi molčal na tak napad od strani zastopnika naše občine. Izjavljam Vam v „Slovenca“, da sem osebno videl in bral Vaša 31. maja t. l. št. 122. priobčena pisma in poznal takoj, da je Vaša pisava, kateri se ni nič pristavilo ali popravilo. Izjavljam, da sem pripravljen poleg Janeza Verhuna, Fr. Preve iz naše občine, poleg župnika Ant. Jamnik v Sorici, poleg županstva v Sorici, prisesti pri sodnji, katerokoli blagoizvolite, da je vsa pisava v „Slovenca“ priobčenih pisem. Vaša pisava. Toliko v obrambo „Slovenca“, resnici na ljubo.

V Celcih, 6. junija 1902

Tomaž Rožnik
župnik.

Umrli so:

4. junija. Josef Prizdig, ključ. pomočnik 21 let. Kladezno ulice 18, letika. — Ana Gospodarič, nadar. binka, 79 let, Japljeve ulice 2. myodegeneratio cordis.
6. junija. Katharina Lazar, privatn. 70 let, Dunajska cesta 54, valed raka. — Boris Govekar, urad. nikov sin, 7 mes. Mestni trg 17, doberce.
6. junija. Josip Lenger, uradni sluga 49 let, sv. Petra cesta 25. paralysis cordis.

V hiralnici:

3. junija. Franja Žitnik, gostija 80 let, ostarelost. — Fran Tekavec, dninar, 34 let, letika.
5. junija. Ivan Zalokar, gostac, 34 let, letika.

V bolnišnici:

2. junija. Matija Hlabjan, dninar, 72 let, dysenteria. — Franja Perhaj, dninarica, 65 let, pumor cerebri. — Anton Cot, premogar, 29 let, sarcomatosis. — Fran Hribar, posestnikov sin, 2 leti, morbilli. — 3. junija. Josip Berčič, dninar, 50 let, dysenteria.

Dunajska borza

dné 7. junija.

Skupni državni dolg v notah	101-70
Skupni državni dolg v srebru	101-55
Avstrijska zlata renta 4%	120-80
Avstrijska krona renta 4%	99-80
Ogerska zlata renta 4%	120-70
Ogerska krona renta 4%	97-95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1600—
Kreditne delnice, 160 gl.	689—
London v. 100	240-27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-32 1/2
20 mark	23-46
20 frankov (napoleonor)	19-07
Italijanski bankovci	93-60
C. kr. cekini	11-32

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetereci	Nebo	Padavina v 24 urah
6. 9. zveč.	732-0	17-2	sl. zah.	oblač.	
7. 9. jut.	731-5	14-4	sl. sever	oblač.	27-2
7. 9. popol.	730-0	19-8			

Srednja včerajšnja temperatura 16-3°, normale: 16-7°.

Emajlna glasura, prava, uporabljiva za predmete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne školjke, kojim dá porcelanu slično prevlak. V škatljicah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 524 3 12-2

Zitne cene

dné 5. junija 1902.

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-45 do 10—
južno tel.	9-65 do 10-10
Rz	7-70 do 8—
Ječmen	7-00 do 8-00
ob Tisi	6-85 do 7-75
Koruzna ogerska, stara	—
dova	5-50 do 5-80
Cinkvant	—
dova	6-25 do 6-65
Oves srednji	7-55 do 7-75
Fizol	7-75 do 10-75

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 1. junija do dné 7. junija.

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	1-80	Pšenična moka 100 kg	30-40
II. „	1-10	Koruzna „	16—
III. „	1—	Ajdova „	29-50
Telečje meso	1-40	Fizol, liter	30—
Prasijče „ sveže	1-70	Grah „	50—
„ prek.	2—	Leča „	25—
Kostrunovo meso	1—	Kaša „	20—
Maslo	2-50	Ričet „	—
Surovo maslo	2-40	Pšenica „ 100 kg	20-40
Mast prasijče	1-50	Rz „	16—
Slanina sveža	1-40	Ječmen „	14-80
„ prekajena	1-60	Oves „	16-80
Salo „	1-30	Ajda „	14-40
Jajce, jedno	— 6	Proso, belo „	15-60
Mleko, liter	— 18	„ navadno „	14—
Smetana, sladka liter	— 80	Koruzna „	12-60
„ kisla „	— 80	Krompir „	4-80
Med „ kg	— 120	Drva, trda, m ³	7-50
Piščanec „	— 120	„ mehka „	5-50
Golob „	— 40	Seno, 100 kg	6-80
Raca „	—	Slama „	7—
Zajec „	—	Stelja „	—

Na prodaj je

prav po ceni glasovir, harmonij, velika slika (sv. zadnja večerja) in zbirka školk. Več se izve v Ljubljani, „pri Virantu“, I. nadstropje. 707 3—1

Predzadnji teden!

Glediščnih igralcev loterija

1 glavni dobitnik	à 50000 kron
1 „	à 5000 „
1 „	à 3000 „
2 „	à 2000 „
5 dobitkov	à 1000 „
10 „	à 500 „
20 „	à 200 „
60 „	à 100 „
100 „	à 50 „
300 „	à 20 „
3500 „	à 10 „

Srečke po 1 kroni

priporoča 136 15

J. C. Mayer, v Ljubljani.

Vsi dobitki se po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste.

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umetna razstava I. vrste.

Fotoplastična potovanja po celem svetu v popolni letini.

Danes soboto 7. junija zadnji razstavljen:

Sloveča češka zdravišča

Elster, Marijine toplice in Karlovi vari.

Od nedelje 8. do včetrši 14. junija:

Zanimivo potovanje skozi slikovito Švico do Genevskega jezera

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. jutraj do 9. zvečer. 703 1—1

Lepa harmonika

treh tonov z mol-glasovi, je na prodaj pri

Iv. Gostinčar

Resljeva cesta šte. 11.

Prodajalka

izurjena špecerijske trgovine, se sprejme

takoj. Iste z dežele imajo prednost.

Ponudbe pod „Pridnost“ na upravništvo „Slovenca“. 709 3—1

Franc Blaznik,

slikar

Studenece - Ig

pri Ljubljani

se priporoča prečast. duhovščini za napravo oljnatih altarnih slik, ter križevih potov, božjih grobov, kapelic itd. po nizki ceni. 677 3—1

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Cirknici,

reg. zadruga z neomejeno zavezo“

ki bode

v nedeljo dné 22. junija 1902

ob 3. uri popoldne

v dvorani hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Razni predlogi.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število društvenikov, se prične ob 4. uri drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom ne gledé na število navzočih članov.

V Cirknici, dné 5. junija 1902.

700 1—1

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Konsumnega društva v Cirknici,

registrirane zadruga z omejenim jamstvom“,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 22. junija 1902

ob 4. uri popoldne

v dvorani hranilnice in posojilnice v Cirknici.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva.
2. Predložitev in potrjenje računa za l. 1901.
3. Izvolitev 3 članov predstojništva.
4. Izvolitev enega člana pregledovalnega odseka.
5. Razni nasveti.

V Cirknici, dné 5. junija 1902.

701 1—1

Predstojništvo.

Enonadstropna hiša

skoraj nova, obstoječa v pritličju iz dveh sob, zelo prostorne kuhinje, jedilne shrambe in kleti, v prvem nadstropju pa iz 4 lepih sob in hodnika. Poleg je drvarnica, svinjak in tudi 1500 m² vrta.

V hiši, ki je sredi Begunj, je gostilna ter je priprava tudi za trgovino, prodajala se bode 24. junija 1902 iz proste roke.

Več se izve pri Heleni Meden v Begunjah nad Cerknico, št. 6. 693 3—1

Hoteli, kavarne in gostilne,

ki so naročene na „Slovenca“:

Ajdovščina: Ivan Štibilj, gostilna.
Belca pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton, Svirgelj Anton, gostilni.
Bled Gostilna Wester.
Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv. in Ropret Jera, gostilne.
Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencinger J., gostilni.
Borovnica: Fortuna Val. in Kobi Anton, gostilni, Fran Svirgelj, gostilna (Breg). Lebez Ivan, gostilna.
Brezje, Gorenjsko: Finžgar Jos. in Gabrijelčič Ant., gostilni. Lavrenčič Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.
Brod pod Sm. goro: Bitenc Jož., gostilna.
Celje: »Narodni dom“ (Fr. Lajovic).
Cirknica, Notr.: Korčič Ivan in Meden Miroslav, gostilni.
Črnivec pri Radoljici: Kocijandič Fr., gostilna.
Črnomelj Frane Jerman, gostilna.
Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gostilna.
Dunaj: Café »Goldene Kugel« IV. okraj, Café »Mozarte«, III. okraj, in »Arcaden-Café«, I. Universitätstrasse. Carl Zobl's »Café Beethoven«, I. Universitätstrasse 11.
Gorica: Kavarna Schwarz, Kavarna »Central“.
Gorje pri Bledu: Zrimc Janez, gostilna.
Grosuplje: Košak Fran, gostilna.
Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob, gostilna.
Horjul: Cepon Janez, gostilna.

Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.
Idrija: Casino »Idrija«, Kavčič Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.
Javornik: Noč Mihael, gostilna.
Jesenice, Gorenj.: Frjan Ivan, restavracija, Vilman Fran, Višnjak Karol, Hrovat Marija, »pri mesarju«, gostilne.
Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi Josip, kavarna.
Kandija pri Nov. mestu: Jakše Jan. in Zorc J., gostilni.
Kostanjevica: Zalokarjeva gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianekci Jan. gostilna.
Kranj: Kavarni Jäger in Kreuzberger, Fran Sumi in Golob Mat., gostilni. Sajovic Fr. hotel »Nova pošta«. Hotel »Stara pošta“.
Ljubljana: Kavarnes: »Austria“, »Europa“, »Valvasor“, »Casino“, »Eggia“, Ivan Lekan, »Mercur“, Jos. Kramar, Ant. Albert; hoteli: »Prislonu“, »Lloyd“, Iv. Grajžar, južni kolodvor; pivarne: Lorbek, Auer, Hafner; gostilne: »Novi svet“, Marije Terezije cesta, »Primlinskem kamnu“, Sv. Petra cesta, »Pri zvezdi“, Cesarja Jožefa trg, »Pri roži“, Židovske ulice, »Pri zlati ribi“, Špitalske ulice, »Pri Stefanu“, Franciškanske ulice, »Katoliški dom“, Turjaški trg, »Rokodelski dom“, Komenskega ulice, Delavsko konsumno društvo, Eliz. Jurkovič »pri Kolovratju“ Pred škofijo, »Pri križu“,

Rimska cesta, Marija Barborič, Sv. Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič »pri Figovcu“, Dunajska cesta, Mar. Ahlin, Karlovska cesta šte. 28, Alojzij Zajc, Rimska cesta št. 4, »Pri Kamenčanu“, Karlovska cesta št. 4, gostilna Dachs, Florijanske ulice št. 33, M. Škof, Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič, Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Cinkole, Kopitarjeve ulice šte. 4, gostilna »pri Jurju“, Poljanska cesta, Lovro Češnovar »pri starem Tišlerju“, Kolo-dvorske ulice, gostilna Blumauer, Kolodvorske ulice, Andrej Cerne, Hilšerjeve ulice št. 14, Jakob Zabukovec, Breg, Josip Boštijančič »pri Pepetu“, Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur, Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastur »pri Kamnarju“, Vodmat, Zaloška cesta št. 3, Terezija Omejc, Karlovska cesta št. 32, Marija Stele »pri zlatem konjčku“, Poljanska cesta šte. 28, Rudolf Tenente, Gradaške ulice št. 10, Ana Cuzak, Poljanska cesta št. 48, »Narodna kavarna“, »Pri avstrijskem carju“, Rezika Kralj sv. J. koba trg, Persin Matija na Rožniku, Kenda Ivan, Židovska steza 4, Vosper-nig, Gospodske ulice.
Medvode: Jerala Alojzij in Zweiner Ivan, gostilni.
Milno pri Bledu: Doktorič Marija, gost.
Novomesto: Kavarna Danisch.
Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.
Podnart: Pogačnik Marija, Javor Terezija, gostilni.

Premškovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in Jakob Dolinar, gostilni.
Pulj (Pola): Cafe Miramare.
Radoljica: Hirschmann Ign., gostilna.
Rakek: Sebenikar Lovro, restavracija Ludovik Sebar, c. kr. poštar, gostilna.
Ribnica, Dol.: Lovšin Ivan, kavarna, Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Podboj, gostilne.
Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.
Smlednik: Oblak Primož, gostilna.
Sodražica: Drobnič Jurij, gostilna.
Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.
Stožice pri Ljubljani: Pečnik Jan. »pri Urbančku“, gostilna.
Struge pri Dobropolju: Salokar K., gostil.
Sreje na Koroškem: Falle V., gostilna.
Sv. Jakob v Rožni dolini, Kor.: Mikula Jakob, gostilna v »Nar. domu“.
Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.
Škofja Loka: Hafner Leopold in Hafner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna.
Toplice, Dol.: Oskrbništvo toplic.
Trst: Cafe Commercio, Cafe Fabris.
Tržič: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
Velike Lašče: Matija Hočevar, gostilna »pri pošti“.
Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel »Adria“.
Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in Kočevar Franc, gostilne.
Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.
Žirovnica: Cop M., Svetina A., gostilni

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarstva
cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in pred.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: ružavih, zelenih, belih, modrih,
rjavih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-2

Lasni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Ivan Rebek

ključavničarski mojster

Celju, Poljske ulice št. 14

priporoča 652 6-3

najfinije, najboljše in najvarnejše

patentirane

strelne priprave

profi toči

iz kovanega železa.

Ceniki z opisom uporabe na

zahtevanje brezplačno.

Novosti
konfekcije za dame

priporočata IV 562 6-6

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Deški penzionat

Halksburg pri Dunaju

138 pod vodstvom oo. jezuitov. 3-2

V prvem konviktu, za gojence višjih stanov, je pla-

čati letnih K 920.—, v drugem konviktu, za gojence

srednjih stanov, pa letnih K 600.—.

Podučuje se u gimnazijskih predmetih, tudi slovenščina.

Zavod ima pravico javnosti za vse gimnazijske razrede.

Natančnejša pojasnila pri rektorju zavoda.

IVAN DOGAN-U

mizarju in predajalen

sobne oprave v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 15 v

Medjatorji hiši.

Ceniki s podobami po-

stelj, različnih omar,

miz, stolov itd. zastoj

in franko. 8 (11)

586 50-6

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-1

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Največje, najhitreje ter najvarneje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo v

AMERIKO.

Hamburg - New York le 6 dni.

Vožne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

agentura Hamburg - Amerika Linie
v Ljubljani, Marijin trg št. 1,
nasproti frančiškanski cerkvi.

Razglas.

Vsled sklepa obč. sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 29. aprila t. l. št. 15908 razpisuje mestni magistrat

javno pismeno ponudbeno razpravo

za zgradbo novega betonskega kanala, od tira južne železnice po Dunajski cesti in Sodnijskih ulicah do Cigaletovih ulic, kakor tudi za napravo kanalov in kamenenih cevij v Cigaletovih, Sodnijskih in Predlinih ulicah

na dan 16. junija 1902 ob 10. dopoludne.

Načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni mestnega stavbnega urada ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled.

Ponudbe, v katerih so posamezne cene, kakor tudi proračunjeni zneski s številkami in besedami navesti, vložiti je v določenem času zapečaten in s 5% nim vadijem, ki ga je določiti na podlagi proračunjenih svot, opremljene, pri mestnem stavbnem uradu. V ponudbi je tudi navesti, da se ponudnik vsem stavljenim pogojem popolnoma podvrže.

Na ponudbe, katere ne bodo vsem razpisnim pogojem ustrezale in na take, katere bi se pogojno glasile, ali se prekasno vložile, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 31. maja 1902.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljši, vsa pričakovanja prekašajoče sredstvo za rast las, katero ni nikakor sleparstvo ampak skozi leta z nenečnimi uspehi izkušena in z jamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.

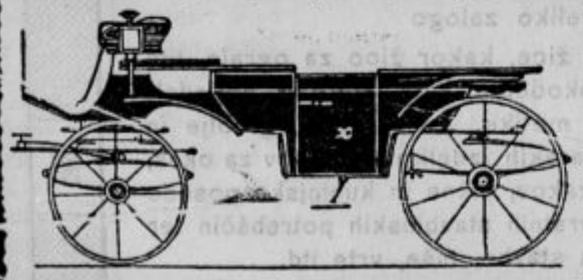
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (15)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Rant v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. 692 6-1

Vozove izdelujem po najnovejši dunajski in pariški modi.

FRANC WISJAN, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta šte. 11.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 59

Prediskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 18 25

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prediskarija.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvršnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“ koles.

Prodaja na drobno!

Pristni kranjski

laneno-oljniati firnež

prodaja 611 10-7

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarsk. kleja.

Ilustrovani oeniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Razglas.

Dražba občinskega lova na Žilčnem, ki se je bila s tukajšnjim razglasom z dne 14. majnika t. l., št. 9187, razpisala, se s tem preklicuje, ker se je dosedanji lovski zakup med tem podaljšal.

Razpisuje se pa s tem

javna dražba občinskega lova starotrškega

in sicer z vzklicnim letnim zakupom 2160 kron za dobo 5 let, t. j. od 1. julija 1902 do 30. ročnika 1907. — Dražba bo

v ponedeljek dne 23. junija t. l. ob 10. uri dopoldne

v občinski pisarni v Starem trgu pri Ložu.

Dražbeni in zakupni pogoji so v uradnih urah pri tem c. kr. okrajnem glavarstvu na videž.

C. kr. okrajno glavarstvo v Logatecu,
dne 4. junija 1902.

Okvirja tudi slike in podobe prenavlja in popravlja stare predmete.

Domača umetalna steklarija

Av. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjsko dobro, za ceno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinejšega

Št. 50/Z. Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana

AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotso arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasih, strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo dobili Slovenci v gosp. Av. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Av. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Smartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborna zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-45

Cene jako nizke.